

मासाठी उपयोग

कृषि विषयक संक्षिप्त माहिती

सन २००२ (भाग-१)

कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे - १

X(J).2315sn,N8
P2.1

COMPITOME OF AGRICULTURE
YEAR 2002 (PART - 1)
MISSIONERATE OF AGRICULTURE, M. S. PUNE - 1

X9(J).2315sn,N8
M5-
261494

कृषि विषयक संक्षिप्त माहिती
सन २००२ (भाग-१)
कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
Epitome of Agriculture
Year 2002 (Part-1)
Commissionerate of Agriculture, M. S. Pune-1

Y 1039-1

प्रस्तावना

"कृषि विषयक संक्षिप्त माहिती" हे पुस्तक कृषि विभागामार्फत गेली वीस वर्षांपासून प्रकाशित करण्यात येत आहे. या पुस्तकाचा मुख्य हेतू महाराष्ट्रातील कृषिविषयक बाबींची सांख्यिकीय माहिती देणे हा आहे. यामध्ये निरनिराळ्या पिकांचे क्षेत्र, उत्पादन व उत्पादकतेची माहिती, भूमि उपयोग वर्गीकरण, ओलीताखालील क्षेत्र, मृद संधारण, कृषि निविष्टा, टिबक सिंचन, तुषार सिंचन व जैविक खते या बाबींची सांख्यिकीय माहितीचा समावेश केलेला आहे. ही माहिती मुख्यत्वे कृषि विषयक संक्षिप्त माहिती भाग-१ व भाग-२ अशा दोन भागात प्रकाशित केली आहे. राज्यस्तरीय माहिती ही भाग-१ मध्ये प्रकाशित केली जाते तर भाग-२ मध्ये जिल्हावार माहिती प्रकाशित केली जाते. या शिवाय प्राकृतिक भू-वर्णन, पावसाचे विभाग, मृद नकाशा, पाऊसमान व जमिनीच्या प्रकारानुसार वर्गीकरण या नकाशांचा सुध्दा भाग-२ मध्ये समावेश केलेला आहे.

हे पुस्तक नियोजनकार, कृषि धोरण ठरविणा-यांना व कृषि शास्त्रज्ञांना फारच उपयुक्त ठरलेले आहे. तसेच कृषि विभाग व इतर संबंधित विभागांना संदर्भ पुस्तक म्हणूनही या पुस्तकाचा फारच उपयोग होतो.

या पुस्तिकेची उपयुक्तता वाढण्याचे दृष्टीने योग्य सूचनांचे जरूर स्वागत केले जाईल.

ज. स. सहारिया,
सचिव (कृषि)

मंत्रालय विस्तार,
मुंबई ४०० ०३२

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास
व मत्स्य व्यवसाय विभाग.

PREFACE

This volume of 'EPITOME OF AGRICULTURE' is being published by State Agriculture Department since last 20 years. The main object of this book is to provide statistical information on various Agricultural aspects of Maharashtra State in a concise manner. Statistical information on Area, Production and Productivity of the crops, Land use statistics, Irrigation Statistics, activities executed for soil conservation, information regarding Agricultural Inputs, Drip, Sprinkler irrigation, Bio-fertilizer is covered in this book. This information is published in two parts namely 'Epitome of Agriculture-Part I and II'. In Part-I, State level information is presented. In Part-II, districtwise information is provided. In addition, maps of Physiography, Rainfall Zones, Soil Map, Agro-climatic zones are included in Part-II

This book has been proved very useful to the planners, policy makers and agricultural scientists. Epitome of Agriculture is being used as a statistical reference book by agriculture department and other concerned departments.

Any constructive suggestions to increase the utility of this book will be highly appreciated.

Mantralaya
Mumbai 400 032

J. S. Saharia,
Secretary to Government (Maharashtra),
Agriculture, Animal Husbandry,
Dairy Development & Fisheries Department.

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ
१ (अ)	महाराष्ट्रातील भूमि उपयोग वर्गीकरण १९६०-६१ ते २०००-२००१	१४
१ (ब)	महाराष्ट्रातील व भारतातील तुलनात्मक भूमि उपयोग वर्गीकरण १९९४-९५ व १९९५-९६	१८
२	सन १९९९-२००० चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भूमि उपयोग क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व एकूण क्षेत्र व दुसोटा क्षेत्र.	२०
३	बहिती खातेदारांची संख्या व बहितीचे क्षेत्र-महाराष्ट्र राज्य (कृषि गणना १९८५-८६ व १९९०-९१)	२६
४	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या प्रकारांसाठी उपयोगात आणलेल्या विहिरींची संख्या	२७
५	महाराष्ट्र राज्यातील जलसिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र व एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते २०००-२००१.	२८
६	महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते २०००-२००१	३२
७	भारतातील परिस्थितीशी तुलना करता महाराष्ट्रातील रासायनिक खतांचा वापर	४०
८	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे क्षेत्र १९६०-६१ ते २००१-२००२	४२
९	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे उत्पादन १९६०-६१ ते २००१-२००२	५४
१०	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पन्न १९६०-६१ ते २००१-२००२	६६
११ (अ)	महाराष्ट्र राज्यातील खरीप, रब्बी व उन्हाळी हंगामातील पेरणी झालेल्या मुख्य पिकाखालील क्षेत्राची जिल्हानिहाय माहिती २०००-२००१.	७४
११ (ब)	महाराष्ट्र राज्यातील सन १९९६-९७ चे जिल्हानिहाय खरीप, रब्बी व उन्हाळी पिकाखालील क्षेत्र	८०
१२	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-२००२	८२
१३	तांदुळाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन १९९६-९७ ते २०००-२००१	११२

CONTENTS

Sr. No.	Particulars	Page
1(A)	Land use classification of Maharashtra 1960-61 to 2000-2001	14
1(B)	Land use classification of Maharashtra <i>vis-a vis</i> All India 1994-95 & 1995-96	18
2	Districtwise area for L. U. S. net, gross irrigated, total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1999-2000	20
3	Number and Area of Operational holdings-Maharashtra State 1985-86 & 1990-91 Agricultural Census	26
4	Number of wells used for different purposes in Maharashtra State	27
5	Net area irrigated by different Sources and gross area irrigated in Maharashtra State from 1960-61 to 2000-2001	28
6	Irrigated area under principal crops in Maharashtra State from 1960-61 to 2000-2001	32
7	Fertiliser consumption in Maharashtra as compared to India	40
8	<i>Area of principal crops</i> in Maharashtra State from 1960-61 to 2001-2002	42
9	<i>Production of principal crops</i> in Maharashtra State from 1960-61 to 2001-2002	54
10	<i>Average yield of principal crops</i> in Maharashtra State from 1960-61 to 2001-2002	66
11(A)	Districtwise area sown under principal Kharif, Rabi and Summer crops in M. S. 2000-2001	74
11(B)	Districtwise gross cropped area and its break up into Kharif, Rabi and Summer 1996-97	80
12	Districtwise average yield of principal crops in Maharashtra State 1997-98 to 2001-2002	82
13	Area, average yield and production of <i>Rice</i> 1996-97 to 2000-2001	112

अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ
१४	खरीप ज्वारीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	१९९६-९७ ते २०००-२००१ ११४
१५	बाजरीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- ११६
१६	गव्हाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- ११८
१७	रबी ज्वारीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२०
१८	एकूण तृणधान्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२१
१९	तुरीचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२२
२०	हरभन्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२३
२१	उडीदाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२४
२२	मुगाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२५
२३	एकूण कडधान्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२६
२४	एकूण अन्नधान्याचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२७
२५	कापसाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२८
२६	उसाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १२९
२७	भुईमूगाचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन	-----,,----- १३०
२८	तीळ, जवस, करडई, सूर्यफुलांचे व सोयाबीनचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन.	-----,,----- १३१

Sr. No.	Particulars	Page
14	Area, average yield and production of <i>Kh. Jowar</i> ..	1996-97 to 2000-2001
15	Area, average yield and production of <i>Bajra</i> ..	-----,,-----
16	Area, average yield and production of <i>Wheat</i> ..	-----,,-----
17	Area, average yield and production of <i>Rabi Jowar</i> ..	-----,,-----
18	Area, average yield and production of <i>Total Cereals</i> ..	-----,,-----
19	Area, average yield and production of <i>Tur</i> ..	-----,,-----
20	Area, average yield and production of <i>Gram</i> ..	-----,,-----
21	Area, average yield and production of <i>Udid</i> ..	-----,,-----
22	Area, average yield and production of <i>Mung</i> ..	-----,,-----
23	Area, average yield and production of <i>Total Pulses</i> ..	-----,,-----
24	Area, average yield and production of <i>Total Foodgrains</i> ..	-----,,-----
25	Area, average yield and production of <i>Cotton</i> ..	-----,,-----
26	Area, average yield and production of <i>Sugarcane</i> ..	-----,,-----
27	Area, average yield and production of <i>Groundnut</i> ..	-----,,-----
28	Area, average yield and production of <i>Sesamum, Linseed, Safflower, Sunflower and Soyabean.</i> ..	-----,,-----

अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ
२९	एकूण तेलबियांचे क्षेत्र, सरासरी उत्पन्न व उत्पादन.	१९९६-९७ ते २०००-२००१ १३४
३०	महाराष्ट्रातील संकरित आणि अधिक उत्पन्न देणाऱ्या जातींची व्याप्ती	१३६
३१	महाराष्ट्रातील प्रमुख फळे आणि भाजीपाला क्षेत्र	१३८
३२	महाराष्ट्रातील पीक निहाय क्षेत्राचा निर्देशांक	१४२
३३	महाराष्ट्रातील पीक निहाय उत्पादनाचा निर्देशांक	१४६
३४	महाराष्ट्रातील पीक निहाय सरासरी उत्पन्नाचा निर्देशांक	१५०
३५	महाराष्ट्रातील यंत्रसामग्री व कृषी अवजारे	१५४
३६	प्रमुख मृदसंधारण उपचारांची माहिती	१५६
३७	भूविकास कामाची वर्षवार प्रगती (कडा विरहित प्रकल्प)	१५७

Sr.No.	Particulars	Page
29	Area, average yield and production of Total <i>Oilseeds</i> .. 1996-97 to 2000-2001	134
30	Coverage under Hybrid and High yielding varieties in Maharashtra -----,,-----	136
31	Area under Major <i>Fruits and Vegetables</i> in Maharashtra -----,,-----	138
32	Cropwise Index number of <i>Area</i> in Maharashtra .. -----,,-----	142
33	Cropwise Index number of <i>Production</i> in Maharashtra .. -----,,-----	146
34	Cropwise Index number of <i>Average Yield</i> in Maharashtra .. -----,,-----	150
35	Machinery and Implements in Maharashtra .. -----,,-----	154
36	Major activities executed for Soil Conservation .. -----,,-----	156
37	Yearwise Land Development Progress (Non CADA Project) -----,,-----	157

आलेख

अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ
१	महाराष्ट्रातील भूमि उपयोग वर्गीकरण सन २०००-२००१	१५९
२	वहिती खातेदारांची संख्या व वहितीचे क्षेत्र १९८५-८६ आणि १९९०-९१	१६०
३	महाराष्ट्रातील विहिरींची संख्या	१६१
४	महाराष्ट्रातील रासायनिक खतांचा वापर	१६२
५	महाराष्ट्रातील एकूण तृणधान्याचे उत्पादन	१६३
६	महाराष्ट्रातील एकूण कडधान्याचे उत्पादन	१६४
७	महाराष्ट्रातील एकूण अन्नधान्याचे उत्पादन	१६५
८	महाराष्ट्रातील एकूण तेलबियांचे उत्पादन	१६६
९	महाराष्ट्रातील कापसाचे उत्पादन	१६७
१०	महाराष्ट्रातील उसाचे उत्पादन	१६८

GRAPHS

Sr.No.	Particulars	Page
1	Land use Classification in Maharashtra during 2000-2001	159
2	Land Holdings-Agril. Census-1985-86 and 1990-91	160
3	Number of wells in Maharashtra	161
4	Fertilizer consumption in Maharashtra	162
5	Total Cereals (Production)	163
6	Total Pulses (Production)	164
7	Total Foodgrains (Production)	165
8	Total Oil seeds (Production)	166
9	Cotton (Production)	167
10	Sugarcane (Production)	168

१ (अ) महाराष्ट्रातील भूमि उपयोग वर्गीकरण
1 (A) Land Use Classification of Maharashtra

१ (अ) महाराष्ट्रातील भूमि. उपयोग वर्गीकरण

(क्षेत्र : लाख हेक्टरी)

तपशील	१९६०-६१	७०-७१	८०-८१	९०-९१	९१-९२	९२-९३	९३-९४
1	2	3	4	5	6	7	8
१ भूमि उपयोगाचे क्षेत्र--	307.58	307.58	307.58	307.58	307.58	307.58	307.58
२ जंगले	54.11	54.17	53.29	51.28	51.34	51.45	51.46
३ घेरणीसाठी उपलब्ध नसलेले--							
(अ) बिगर शेती उपयोगाकरिता आणलेले क्षेत्र.	7.00	8.66	10.48	10.91	11.66	11.87	12.81
(ब) ओसाड जमीन व मशाग- तीस अयोग्य क्षेत्र	17.95	18.02	17.37	16.21	16.35	15.91	15.62
एकूण अ + ब	24.95	26.68	27.85	27.12	28.01	27.78	28.43
४ पडीत जमीन सोडून इतर मशाग- तीस अयोग्य क्षेत्र--							
(अ) कायमची कुरणे व चराऊ कुरणे	14.41	16.66	15.76	11.25	11.38	11.80	11.73
(ब) किरकोळ झाडे, झुडुपे यांच्या समूहाखालील क्षेत्र	1.85	2.07	2.12	3.01	2.83	2.87	2.73
(क) मशागतयोग्य पडीत जमीन	9.33	14.90	9.92	9.66	9.67	9.48	9.43
एकूण	25.59	33.63	27.80	23.92	23.88	24.15	23.89

आलेख पृ. क्र. १५९ वर वहावा

1 (A) Land Use Classification of Maharashtra

(Area in lakh hectares)

१९९४-९५ 1994-95 9	९५-९६ 95-96 10	९६-९७ 96-97 11	९७-९८ 97-98 12	९८-९९ 98-99 13	९९-२००० 99-2000 14	२०००-०१ 2000-01 15	Particulars
307.58	307.58	307.58	307.58	307.58	307.58	307.58	Reporting Area for LUS
51.47	51.48	51.49	53.66	53.65	53.65	52.96	Forests
13.17	13.49	13.50	12.38	12.39	12.45	13.01	Not available for cultivation (A) Land put to non-agril. uses
15.42	15.43	15.43	17.03	17.01	16.98	16.96	(B) Barren and unculturable land.
28.59	28.92	28.93	29.41	29.40	29.43	29.97	Total A + B
11.73	11.66	11.74	13.47	13.41	13.41	13.41	Other uncultivated Land excluding fallow land-- (A) Permanent pastures and grazing land
2.79	2.92	3.08	2.23	2.21	2.24	2.26	(B) Land under Misc. tree crops and groves.
9.48	9.60	9.58	8.84	8.88	8.89	9.03	(C) Culturable waste land.
24.00	24.18	24.40	24.54	24.50	24.54	24.70	Total

Graph is on Page No. 159

१ (अ) महाराष्ट्रातील भूमि उपयोग वर्गीकरण--समाप्त

(क्षेत्र : लाख हेक्टेसी)

तपशील	१९६०-६१ 1960-61	७०-७१ 70-71	८०-८१ 80-81	९०-९१ 90-91	९१-९२ 91-92	९२-९३ 92-93	९३-९४ 93-94
1	2	3	4	5	6	7	8
५ पडित जमिनी--							
(अ) चालू पड	11.96	8.23	8.58	8.98	14.15	13.06	9.78
(ब) इतर पड	12.18	8.19	9.98	10.63	11.25	10.94	12.14
एकूण	24.14	16.42	18.56	19.61	25.40	24.00	21.92
६ पिकाखालील क्षेत्र--							
(अ) निव्वळ पेरणी क्षेत्र	178.79	176.68	180.08	185.65	178.95	180.20	181.88
(ब) दुसोटा क्षेत्र	9.44	10.69	16.34	32.94	22.38	31.69	32.21
पिकाखालील एकूण क्षेत्र	188.23	187.37	196.42	218.59	201.33	211.89	214.09
७ ओलित क्षेत्र--							
निव्वळ ओलिताचे क्षेत्र	10.72	13.47	18.35	26.71	27.13	26.80	25.67
एकूण ओलिताचे क्षेत्र	12.20	15.70	24.15	33.19	32.52	32.61	31.49

टीप : सन १९९७-९८ ते २०००-२००१ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.
आलेख पु. क्र. १५९ वर पहावा.

1 (A) Land Use Classification of Maharashtra-Concl'd.

(Area in lakh hectares)

१९९४-९५ 1994-95 9	९५-९६ 95-96 10	९६-९७ 96-97 11	९७-९८ 97-98 12	९८-९९ 89-99 13	९९-२००० 99-2000 14	२०००-०१ 2000-01 15	Particulars
							Fallow Lands--
9.12	10.72	10.28	11.05	11.32	11.54	11.88	(A) Current fallows
13.87	12.48	14.00	11.31	11.39	11.51	11.71	(B) Other fallows
22.99	23.20	24.28	22.36	22.71	23.05	23.59	Total
							Cropped area--
180.53	179.80	178.48	177.61	177.32	176.91	176.36	(A) Net area sown
33.05	35.24	39.88	39.79	44.23	46.60	46.20	(B) Area sown more than once
213.58	215.04	218.36	217.40	221.55	223.51	222.56	Total Cropped Area
7 27.78	28.80	30.87	29.36	29.46	29.72	29.59	Irrigated Area-- Net Area irrigated
33.77	35.50	37.69	36.18	36.30	36.63	36.47	Gross Area irrigated

Note : Figures for 1997-98 to 2000-2001 are provisional

Graph is on Page No. 159

१ (ब) महाराष्ट्रातील व भारतातील तुलनात्मक भूमि उपयोग वर्गीकरण १९९४-९५ व १९९५-९६
1 (B) Land Use Classification of Maharashtra vis-a vis All India 1994-95 and 1995-96

(क्षेत्र लाख हेक्टर्स) (Area in lakh hectares)

प्रकार	१९९४-९५ 1994-95			१९९५-९६ 1995-96			Item
	भारत All India	महाराष्ट्र Mah.	टक्केवारी %	भारत All India	महाराष्ट्र Mah.	टक्केवारी %	
१ भूमि उपयोग क्षेत्र	3048.3	307.6	10	3048.9	307.6	10	Reporting area for Land utilisation Statistics
२ जंगले	686.0	51.5	8	688.3	51.5	7	Forests
३ बिगर शेती उपयोगाकरिता आणलेले क्षेत्र	225.6	13.2	6	223.5	13.5	6	Area put to non-agril. uses
४ ओसाड जमीन व मशागतीस अयोग्य क्षेत्र	184.6	15.4	8	190.3	15.4	8	Barren and unculturable Land
५ कायमची कुरणे व चराऊ कुरणे	110.3	11.7	11	110.5	11.7	11	Permanent pastures and other grazing Land
६ किरकोळ झाडे झुडपे यांच्या समुहाखालील क्षेत्र	37.3	2.8	8	34.9	2.9	8	Land under misc. tree crops and groves etc.
७ मशागतयोग्य पडीत जमीन	142.6	9.5	7	141.0	9.6	7	Culturable waste Land
८ इतर पड	99.7	13.9	14	100.1	12.5	12	Other fallows
९ चालू पड	132.5	9.1	7	138.1	10.7	8	Current fallow
१० निव्वळ पेरणी क्षेत्र	1429.6	180.5	13	1422.2	179.8	13	Net area sown
११ दुसोटा क्षेत्र	450.9	33.1	7	443.4	35.2	8	Area sown more than once
१२ एकूण पिकाखालील क्षेत्र	1880.5	213.6	11	1865.6	215.0	12	Total cropped area
१३ निव्वळ ओलिताचे क्षेत्र	530.0	27.8	5	535.1	28.8	5	Net area irrigated
१४ एकूण ओलिताचे क्षेत्र	706.5	33.8	5	715.1	35.5	5	Gross area irrigated

-
-
२. सन १९९९-२००० चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भूमि उपयोग क्षेत्र (अस्थायी)
2. Districtwise Area for LUS in Maharashtra State 1999-2000 (Provisional)
-
-

२. सन १९९९-२००० चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भूमि उपयोग क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व एकूण क्षेत्र व दुसोटा क्षेत्र (अस्थायी)

(क्षेत्र '०००' हेक्टरात)

तपशील	बृहन्मुंबई Gr. Bombay	ठाणे Thane	रायगड Raigad	रत्नागिरी Ratnagiri	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	कोकण विभाग Konkan Dn.
1	2	3	4	5	6	7
१ भूमि उपयोग क्षेत्र	३८	९३४	६८७	८१६	५०४	२९७९
२ निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	..	२४५	१८९	२४५	१४०	८१९ (२७%)
३ एकूण पिकाखालील क्षेत्र--						
एकूण	..	२६१	२१६	२५६	१५८	८९१(३०%)
बागाईत	..	१६	१३	३	३२	६४
४ एकूण बागाईत क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी	..	६	६	१	२०	७
५ दुसोटा क्षेत्र	..	१६	२७	११	१८	७२

टीप--अनुक्रमांक २ व ३ मधील कंसातील आकडे भूमि उपयोग क्षेत्राशी टक्केवारी दर्शवितात.

2. Districtwise area for LUS, net cropped, gross irrigated, total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1999-2000 (Provisional)

(Area in '000' hectare)

नाशिक Nasik 8	धुळे Dhule 9	जळगाव Jalgaon 10	नासिक विभाग Nasik Dn. 11	Particulars
1563	1438	1164	4165	Area for LUS
882	734	851	2467(59%)	Net cropped area
				Gross cropped area--
971	817	1336	3124 (75%)	Total
229	104	179	512	Irrigated
24	13	13	16	% of Gross irrigated area to total cropped area
89	83	485	657	Area Cropped more than once

*Note.--*Figures in brackets in Sr. Nos. 2 and 3 are the percentages to area for LUS.

२. सन १९९९-२००० चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भूमि उपयोग क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व एकूण क्षेत्र व दुसोटा क्षेत्र (अस्थायी)--चालू

(क्षेत्र '०००' हेक्टरात)

तपशील	अहमदनगर	पुणे	सोलापूर	पुणे विभाग	सातारा	सांगली	कोल्हापूर	कोल्हापूर विभाग
	Ahmadnagar	Pune	Solapur	Pune Dn.	Satara	Sangli	Kolhapur	Kolhapur Dn.
1	12	13	14	15	16	17	18	19
१ भूमि उपयोग क्षेत्र	1702	1562	1488	4752	1058	861	776	2695
२ निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	1150	977	1037	3164(67%)	577	595	424	1596 (59%)
३ एकूण पिकाखालील क्षेत्र								
एकूण	1488	1174	1137	3799 (80%)	702	686	740	2128 (79%)
बागाईत	341	286	260	887	224	147	126	497
४ एकूण बागाईत क्षेत्राची	23	24	23	23	32	21	17	23
एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी								
टक्केवारी								
५ दुसोटा क्षेत्र	338	197	100	635	125	91	316	532

टीप--अनुक्रमांक २ व ३ मधील कंसातील आकडे भूमि उपयोग क्षेत्राशी टक्केवारी दर्शवितात.

2. Districtwise area for LUS, net cropped, gross irrigated, total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1999-2000 (Provisional)--Contd.

(Area in '000' hectare)

औरंगाबाद Aurangabad	जालना Jalna	बीड Beed	औरंगाबाद विभाग Aurangabad Dn.	लातूर Latur	उस्मानाबाद Osmanabad	नांदेड Nanded	परभणी Parbhani	लातूर विभाग Latur Dn.	Particulars
20	21	22	23	24	25	26	27	28	
1008	772	1069	2849	716	749	1033	1097	3595	Area for LUS
701	597	775	2073(73%)	532	494	709	822	2557(71%)	Net cropped area
									Gross cropped area--
1031	739	927	2697(95%)	715	741	822	1318	3596 (100%)	Total
190	111	253	554	39	122	75	112	348	Irrigated
18	15	27	21	5	16	9	9	10	% of Gross irrigated area to total cropped area
330	142	152	624	183	247	113	496	1039	Area cropped more than once

Note :--Figures in brackets in Sr. Nos. 2 and 3 are the percentages to area for LUS.

२. सन १९९९-२००० चे महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय भूमि उपयोग क्षेत्र, निव्वळ व एकूण बागाईत व एकूण क्षेत्र व दुसोटा क्षेत्र (अस्थायी)--समाप्त

(क्षेत्र '०००' हेक्टरात)

तपशील	बुलढाणा	अकोला	अमरावती	यवतमाळ	अमरावती विभाग
1	Buldhana	Akola	Amravati	Yavatmal	Amravati Division
	29	30	31	32	33
१ भूमि उपयोग क्षेत्र	967	1056	1222	1352	4597
२ निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	691	817	752	849	3109(68%)
३ एकूण पिकाखालील क्षेत्र-- एकूण	846	1080	1048	978	3952(86%)
बागाईत	51	31	79	64	225
४ एकूण बागाईत क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी	6	3	8	7	6
५ दुसोटा क्षेत्र	155	263	296	129	843

टीप--अनुक्रमांक २ व ३ मधील कंसातील आकडे भूमि उपयोग क्षेत्राशी टक्केवारी दर्शवितात.

2. Districtwise area for LUS, net cropped, gross irrigated and total area and area cropped more than once in Maharashtra State during 1999-2000 (Provisional)--Concl'd.

(Area in '000' hectare)

वर्धा	नागपूर	भंडारा	चंद्रपूर	गडचिरोली	नागपूर विभाग	महाराष्ट्र राज्य	Particulars
Wardha	Nagpur	Bhandara	Chandrapur	Gadchiroli	Nagpur Division	Maharashtra State	
34	35	36	37	38	39	40	
629	986	928	1092	1492	5127	30758	Area for LUS
365	548	362	458	173	1906(37%)	17691(58%)	Net cropped area
							Gross cropped area--
385	594	428	569	188	2164(42%)	22351(73%)	Total
32	136	237	112	59	576	3663	Irrigated
8	23	55	20	31	27	16	% of Gross irrigated area to total cropped area
20	46	66	111	15	258	4660	Area cropped more than once

Note :--Figures in brackets in Sr. Nos. 2 and 3 are the percentages to area for LUS.

३. वहिती खातेदारांची संख्या व वहितीचे क्षेत्र-महाराष्ट्र राज्य, (कृषि गणना १९८५-८६ व १९९०-९१)

3. Number and Area of Operational Holdings, Maharashtra State (1985-86 and 1990-91 Agricultural Census)

आकारमान गट (हेक्टरमध्ये)	संख्या ('०००') मध्ये		एकूणाचे शेकडा प्रमाण		वहितीचे क्षेत्र ('०००' हे. मध्ये)		एकूणाशी शेकडा प्रमाण		Size of Holdings (in ha.)
	Number in '000'		Percentages to total		Area owned in '000' ha.		Percentages to total		
	85-86	90-91	85-86	90-91	85-86	90-91	85-86	90-91	
१ हे. चे आत	.. 2488	3275	30.7	34.6	1232	1618	5.8	7.7	Below 1
१ ते २ हे.	.. 2104	2728	26.0	28.8	3135	3983	14.7	19.0	1 to 2
२ ते ३ हे.	.. 1247	1397	15.4	14.8	3058	3369	14.3	16.1	2 to 3
३ ते ४ हे.	.. 709	729	8.7	7.7	2462	2511	11.5	12.0	3 to 4
४ ते ५ हे.	.. 467	447	5.8	4.7	2082	1986	9.8	9.5	4 to 5
५ ते १० हे.	.. 850	724	10.5	7.6	5780	4870	27.1	23.3	5 to 10
१० ते २० हे.	.. 210	153	2.6	1.6	2759	1975	12.9	9.5	10 to 20
२० हे. व त्यापेक्षा जास्त असणारे क्षेत्र	.. 26	18	0.3	0.2	844	613	3.9	2.9	20 and above
एकूण	.. 8101	9470	100.0	100.0	21352	20925	100.0	100.0	Total

आलेख पृ. क्र. १६० वर पहावा.

Graph is on Page No. 160.

४. महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या प्रकारांसाठी उपयोगात आणलेल्या विहिरींची संख्या
4. Number of Wells used for different purposes in Maharashtra State

अ. क्र.	वर्ष	एकूण बागायती विहिरी No. of Irrigation wells in '000'	चालू वर्षाच्या वाढीव विहिरींची मागील वर्षाशी टक्केवारी % increase over previous year	घरगुती विहिरींची संख्या '000' Domestic wells in '000'	वापरात नसलेल्या विहिरी '000' Abandoned wells in '000'	एकूण विहिरी Total wells in '000'	Year
१	१९६१-६२	५५७	१९.५	३२२	१०५	९८४	१९६१-६२
२	१९६५-६६	६११	०.३	३२०	११३	१०४४	१९६५-६६
३	१९७०-७१	६९४	२.०	३४०	१३१	११६५	१९७०-७१
४	१९७५-७६	७७९	२.०	३३६	१३६	१२५१	१९७५-७६
५	१९८०-८१	८२६	१.१	३३७	१३६	१३००	१९८०-८१
६	१९८५-८६	९१४	३.६	३१३	१२४	१३५१	१९८५-८६
७	१९८८-८९	९७६	१.७	२६५	८७	१३२८	१९८८-८९
८	१९८९-९०	९९२	१.६	२७३	८८	१३५३	१९८९-९०
९	१९९०-९१	१०१७	२.५	२५१	९२	१३६०	१९९०-९१
१०	१९९१-९२	१०६८	५.०	२५९	१०३	१४३६	१९९१-९२
११	१९९२-९३	११४३	७.०	२४७	१०९	१४९४	१९९२-९३
१२	१९९३-९४	११६४	१.८	२४५	१०६	१५१५	१९९३-९४
१३	१९९४-९५	११९७	२.९	२४६	१०३	१५४६	१९९४-९५
१४	१९९५-९६	१२२९	२.७	२३२	९७	१५५८	१९९५-९६
१५	१९९६-९७	१२४३	१.१	२४५	१०४	१५९२	१९९६-९७

आलेख पृ. क्र. १६१ वर पहावा.

Graph is on Page No. 161.

५. महाराष्ट्र राज्यातील जलसिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र व एकूण बागाईत क्षेत्र
१९६०-६१ ते २०००-२००१

(क्षेत्र '००' हेक्टरात)

तपशील	१९६०-६१ 1960-61	१९६१-६२ 1961-62	१९६५-६६ 1965-66	१९७०-७१ 1970-71
1	2	3	4	5
निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र--				
१. विहिरीव्यतिरिक्त इतर साधनांनी भिजणारे क्षेत्र	4769	4704	4956	5790
२. विहिरी	5953	6108	7107	7679
३. एकूण निव्वळ बागाईत क्षेत्र	10722	10812	12063	13469
४. दुबार बागाईत क्षेत्र	1476	1524	1817	2234
५. एकूण बागाईत क्षेत्र	12198	12336	13880	15703

**5. Net Area Irrigated by Different Sources and Gross Area Irrigated in Maharashtra State
from 1960-61 to 2000-2001**

(Area in '00' hectare)

१९७५-७६	१९८०-८१	१९८१-८२	१९८२-८३	१९८३-८४	१९८४-८५	Particulars
6	7	8	9	10	11	
						Net area irrigated by different sources--
7173	7796	7848	8073	8144	7942	Surface irrigation
10842	10553	11991	11184	10874	11632	Well irrigation
18015	18349	19839	19257	19018	19574	Total net Area irrigated
3692	5803	5084	4681	4850	4868	Area irrigated more than once
21707	24152	24923	23938	23868	24442	Gross irrigated Area

५. महाराष्ट्र राज्यातील जलसिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र व एकूण बागाईत क्षेत्र
१९६०-६१ ते २०००-२००१--समाप्त

(क्षेत्र '००' हेक्टरात)

तपशील	१९८५-८६	१९८६-८७	१९८७-८८	१९८८-८९	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९१-९२	१९९२-९३
1	12	13	14	15	16	17	18	19
निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे निव्वळ बागाईत क्षेत्र--								
१ विहिरीव्यतिरिक्त इतर साधनांनी भिजणारे क्षेत्र	7869	9047	7451	9714	10068	9991	9813	9428
२ विहिरी	11619	11316	12628	14189	15679	16720	17320	17367
३ एकूण निव्वळ बागाईत क्षेत्र	19488	20363	20079	23903	25747	26711	27133	26795
४ दुबार बागाईत क्षेत्र	4716	4530	4625	6835	6421	6476	5389	5815
५ एकूण बागाईत क्षेत्र	24204	24893	24704	30738	32168	33187	32522	32610

टीप--सन १९९७-९८ ते २०००-२००१ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.

**5. Net Area Irrigated by Different Sources and Gross Area Irrigated in Maharashtra State
from 1960-61 to 2000-2001--Concl'd.**

(Area in '00' hectare)

१९९३-९४	१९९४-९५	१९९५-९६	१९९६-९७	१९९७-९८	१९९८-९९	१९९९-२०००	२०००-०१	Particulars
1993-94	1994-95	1995-96	1996-97	1997-98	1998-99	1999-2000	2000-01	
20	21	22	23	24	25	26	27	
								Net area irrigated by different sources--
9960	10174	10101	10280	10383	10419	10511	10466	Surface irrigation
15713	17601	18701	20594	18972	19039	19208	19122	Well irrigation
25673	27775	28802	30874	29355	29458	29719	29588	Total net Area irrigated
5813	5996	6693	6814	6821	6845	6906	6880	Area irrigated more than once
31486	33771	35495	37688	36176	36303	36625	36468	Gross irrigated Area

Note.--Figures for the years 1997-98 to 2000-2001 are provisional.

६. महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते २०००-०१

(क्षेत्र '००' हेक्टरमध्ये)

पिकाचे नाव	बागाईत क्षेत्र Irrigated Area			
	वर्षे Years			
	१९६०-६१ 1960-61	१९६१-६२ 1961-62	१९६५-६६ 1965-66	१९७०-७१ 1970-71
1	2	3	4	5
तांदूळ	2724	2660	2489	3138
गहू	1386	1413	2050	2753
खरीप ज्वारी	77	91	102	207
रब्बी ज्वारी	2581	2731	3059	2395
बाजरी	327	337	276	594
मका	97	109	176	165
इतर तृणधान्ये	28	25	17	29
एकूण तृणधान्ये	7220	7366	8169	9281
तूर	40	41	27	8
हरभरा	378	363	442	462
इतर कडधान्ये	24	35	44	40
एकूण कडधान्ये	442	439	513	510
एकूण अन्नधान्ये	7662	7805	8682	9791

6. Irrigated Area under Principal crop in Maharashtra State From 1960-61 to 2000-2001

(Area in '00' hectare)

बागाईत क्षेत्र Irrigated Area						
वर्ष Years						
१९७५-७६ 1975-76 6	१९८०-८१ 1980-81 7	१९८१-८२ 1981-82 8	१९८२-८३ 1982-83 9	१९८३-८४ 1983-84 10	१९८४-८५ 1984-85 11	Name of Crops
3824	4057	3982	3900	3697	3736	Rice
4904	5297	5211	5008	5188	4877	Wheat
403	728	749	614	505	610	Kharif Jowar
3916*	3948	3952	3451	3482	3640	Rabi Jowar
634	541	533	485	497	485	Bajri
279	274	266	215	225	248	Maize
28	23	58	19	10	50	Other Cereals
13988	14868	14751	13692	13604	13646	Total Cereals
26	70	95	64	60	96	Tur
678	728	873	969	989	861	Gram
30	83	107	68	75	120	Other Pulses
734	881	1075	1101	1124	1077	Total Pulses
14722	15749	15826	14793	14728	14723	Total Foodgrains

*This includes summer Jowar. ह्यात उन्हाळी ज्वारीचा समावेश आहे.

६. महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते २०००-०१--चालू

(क्षेत्र '००' हेक्टरमध्ये)

पिके	बागाईत क्षेत्र Irrigated Area							
	वर्षे Years							
	१९८५-८६	८६-८७	८७-८८	८८-८९	८९-९०	९०-९१	९१-९२	९२-९३
1	12	13	14	15	16	17	18	19
तांदूळ	3878	4673	3298	3995	3774	4112	4104	4071
गहू	4614	3875	4002	5195	5392	5468	4952	5273
खरीप ज्वारी	559	582	315	230	490	247	337	301
रब्बी ज्वारी	3536	3472	3719	4500	4851	4304	4512	4426
बाजरी	486	581	639	500	679	558	778	824
मका	237	311	315	385	395	386	373	379
इतर तृणधान्ये	61	46	19	18	46	13	46	-
एकूण तृणधान्ये	13371	13540	12307	14823	15627	15088	15102	15274
तूर	103	140	182	297	397	379	165	115
हरभरा	978	1060	1215	1659	1664	2119	1575	1969
इतर कडधान्ये	63	85	166	338	211	142	301	67
एकूण कडधान्ये	1144	1285	1563	2294	2272	2640	2041	2151
एकूण अन्नधान्ये	14515	14825	13870	17117	17899	17728	17143	17425

टीप--सन १९९७-९८ ते २०००-०१ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.

6. Irrigated Area under Principal Crops in Maharashtra State from 1960-61 to 2000-01--Contd.

(Area in '00' hectare)

बागाईत क्षेत्र Irrigated Area								Name of Crops
वर्ष Years								
१९९३-९४ 1993-94 20	१९९४-९५ 1994-95 21	१९९५-९६ 1995-96 22	१९९६-९७ 1996-97 23	१९९७-९८ 1997-98 24	१९९८-९९ 1998-99 25	१९९९-२००० 1999-2000 26	२०००-०१ 2000-01 27	
4149	3919	4255	4207	3475	3561	3610	3473	Rice
5206	5700	5625	6542	5647	7368	7834	6220	Wheat
181	132	314	248	72	51	50	44	Kharif Jowar
4628	4444	4762	4809	3915	3727	4413	4485	Rabi Jowar
660	613	771	830	1087	1170	1192	1265	Bajri
337	323	383	385	360	436	608	650	Maize Other Cereals
15161	15131	16110	17021	14556	16313	17707	16137	Total Cereals
106	106	162	180	Tur
2209	2400	2408	2420	1903	2405	2546	2009	Gram
73	123	100	102	Other Pulses
2388	2629	2670	2702	1903	2405	2546	2009	Total Pulses
17549	17760	18780	19723	16459	18718	20253	18146	Total Foodgrains

Note.--Figures for the years 1997-98 to 2000-01 are provisional.

६. महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते २०००-०१--चालू

(क्षेत्र '००' हेक्टरात)

पिके	बागाईत क्षेत्र Irrigated Area			
	वर्षे Years			
	१९६०-६१ 1960-61 1	१९६१-६२ 1961-62 3	१९६५-६६ 1965-66 4	१९७०-७१ 1970-71 5
ऊस	1552	1541	1709	2039
कपाशी	360	419	472	726
भूईमूग (खरीप)	130	162	259	213
हळद	82	74	88	101
बटाटे	117	95	83	81
मिरची	635	658	711	593
तंबाखू	17	15	11	7
इतर पिके	1643	1567	1865	2152
एकूण बागाईत क्षेत्र	12198	12336	13880	15703

6. Irrigated Area under Principal Crops in Maharashtra State from 1960-61 to 2000-01--Contd.

(Area in '00' hectare)

बागाईत क्षेत्र Irrigated Area						
वर्ष Years						
१९७५-७६	१९८०-८१	१९८१-८२	१९८२-८३	१९८३-८४	१९८४-८५	Crops
1975-76	1980-81	1981-82	1982-83	1983-84	1984-85	
6	7	8	9	10	11	
2678	3190	3665	3919	3725	3786	Sugarcane
670	1187	1102	887	884	852	Cotton
273	247	377	322	201	249	Groundnut (kh.)
80	73	63	60	61	64	Turmeric
100	112	121	126	109	117	Potato
559	637	631	612	556	643	Chillies
10	17	5	5	6	8	Tobacco
2615	2940	3133	3214	3598	4000	Other Crops
21707	24152	24923	23938	23868	24442	Total Irrigated Area

६. महाराष्ट्र राज्यातील मुख्य पिकांखालील एकूण बागाईत क्षेत्र १९६०-६१ ते २०००-०१--समाप्त

(क्षेत्र '००' हेक्टरात)

पिके	बागाईत क्षेत्र Irrigated Area							
	वर्षे Years							
	८५-८६ 85-86 12	८६-८७ 86-87 13	८७-८८ 87-88 14	८८-८९ 88-89 15	८९-९० 89-90 16	९०-९१ 90-91 17	९१-९२ 91-92 18	९२-९३ 92-93 19
ऊस	3550	3605	3662	3886	4387	5356	5886	5385
कपाशी	1003	905	576	732	732	833	920	978
भूईमूग (खरीप)	260	366	183	249	419	418	392	396
हळद	59	70	62	76	75	68	74	70
बटाटे	140	146	121	153	132	154	120	160
मिरची	696	679	713	798	854	857	829	1034
तंबाखू	7	3	8	6	5	3	1	5
इतर पिके	3974	4294	5509	7721	7665	7770	7157	7157
एकूण बागाईत क्षेत्र	24204	24893	24704	30738	32168	33187	32522	32610

टीप.--सन १९९७-९८ ते २०००-०१ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.

6. Irrigated Area under Principal Crops in Maharashtra State from 1960-61 to 2000-01--Contd.

(Area in '00' hectare)

बागाईत क्षेत्र Irrigated Area								Crops
वर्ष Years								
१९९३-९४	१९९४-९५	१९९५-९६	१९९६-९७	१९९७-९८	१९९८-९९	१९९९-२०००	२०००-०१	
1993-94	1994-95	1995-96	1996-97	1997-98	1998-99	1999-2000	2000-01	
20	21	22	23	24	25	26	27	
4365	6365	6574	6296	5408	6093	6857	6874	Sugarcane
888	996	1180	1291	748	652	784	813	Cotton
339	308	321	320	136	109	117	119	Groundnut (kh.)
72	68	54	55	13425	10731	8614	10516	Turmeric
136	141	148	150					Potato
918	928	873	1048					Chillies
7	3	..	3					Tobacco
7212	7202	7565	8802					Other Crops
31486	33771	35495	37688	36176	36303	36625	36468	Total Irrigated Area

Note.--Figures for the years 1997-98 to 2000-01 are provisional

७. भारतातील परिस्थितीशी तुलना करता महाराष्ट्रातील रासायनिक खतांचा वापर

(आकडे '००' मे. ट. मध्ये)

वर्ष	नत्र N			स्फुरद P		
	भारत	महाराष्ट्र	% to All India	भारत	महाराष्ट्र	% to All India
	India	Mah.		India	Mah.	
1	2	3	4	5	6	7
१९६१-६२	.. 2498	327	13.1	605	53	8.8
१९६५-६६	.. 5748	480	8.4	1325	180	13.6
१९७०-७१	.. 14870	1112	7.5	4620	519	11.2
१९७५-७६	.. 20310	1686	8.3	4530	360	7.9
१९८०-८१	.. 36780	2665	7.2	12140	914	7.5
१९८५-८६	.. 56610	4106	7.3	20050	1514	7.6
१९९०-९१	.. 79970	7523	9.4	32210	3545	11.0
१९९५-९६	.. 98230	8692	8.8	28980	3324	11.5
१९९६-९७	.. 103020	9087	8.8	29770	2968	9.9
१९९७-९८	.. 109050	9801	8.9	39170	4345	11.1
१९९८-९९	.. 113250	10255	9.1	40960	4577	11.2
१९९९-००	.. 118860*	11437	9.6	47530*	5520	11.6
२०००-०१	.. N. A.	9659	--	N. A.	4483	--
२००१-०२	.. N.A.	10197	--	N. A.	4869	--

स्त्रोत :--भारतीय खत संघ पश्चिम विभाग, मुंबई. आलेख पृ. क्र. १६२ वर पहावा.

N. A. --Not available

*Estimated

**11(A). Districtwise Area sown under principal Kharif, Rabi and Summer crops in
Maharashtra State 2000-2001**

(Area in '00' hectare)

रब्बी पिके Rabi Crops		रब्बी पिका- खालील एकूण क्षेत्र Total area under principal Rabi crops	उन्हाळी पिके Summer Crops				उन्हाळी पिकाखालील एकूण क्षेत्र Total area under principal Sm. crops	पिकाखालील एकूण लागवडीचे क्षेत्र Total area sown under principal crops	District
रब्बी अन्नधान्ये Rabi Foodgrains	रब्बी तेलबिया Rabi Oilseeds		भात Rice	मका Maize	भूर्डमूग Gr. nut	सूर्यफूल Sunflower			
7	8	9	10	11	12	13	14	15	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	Gr. Bombay
88	5	93	24	-	2	-	26	1947	Thane
103	1	104	83	-	2	-	85	1648	Raigad
54	1	55	4	-	5	-	9	1176	Ratnagiri
47	-	47	44	-	34	-	78	958	Sindhudurg
292	7	299	155	-	43	-	198	5729	Total-Konkan Division
813	11	824	-	2	4	1	7	7654	Nasik
204	1	205	-	1	9	-	10	3682	Dhule
379	4	383	-	-	33	-	33	2921	Nandurbar
761	4	765	-	2	44	2	48	8985	Jalgaon
2157	20	2177	-	5	90	3	98	23242	Total-Nasik Division
6876	400	7276	-	14	110	2	126	12738	Ahmednagar
6162	219	6381	-	11	50	4	65	10596	Pune
7325	475	7800	-	15	137	7	159	10411	Solapur
20363	1094	21457	-	40	297	13	350	33745	Total-Pune Division

११. (अ) महाराष्ट्र राज्यातील खरीप, रब्बी व उन्हाळी हंगामातील पेरणी झालेल्या मुख्य पिकाखालील क्षेत्राची
जिल्हानिहाय माहिती २०००--२००१--चालू

(क्षेत्र '००' हेक्टरमध्ये)

जिल्हा	खरीप पिके Kharif Crops					खरीप पिकाखालील एकूण क्षेत्र Total area under pricipal Kh. crops
	खरीप अन्नधान्ये Kh. Foodgrains	खरीप तेलबिया Kh. Oil-seeds	कापूस Cotton	ऊस (एकूण) Sugarcane (Total)		
1	2	3	4	5	6	
१३ सातारा ..	269२	765	56	470	3983	
१४ सांगली ..	3329	1034	36	540	4939	
१५ कोल्हापूर ..	1630	1311	1	968	3910	
एकूण-कोल्हापूर विभाग ..	7651	3110	93	1978	12832	
१६ औरंगाबाद ..	3612	320	1324	205	5461	
१७ जालना ..	3163	180	1382	163	4888	
१८ बीड ..	3995	469	829	365	5658	
एकूण-औरंगाबाद विभाग ..	10770	969	3535	733	16007	
१९ लातूर ..	4046	633	222	312	5213	
२० उस्मानाबाद ..	2931	601	26	285	3843	
२१ नांदेड ..	3948	276	2700	171	7095	
२२ परभणी ..	2651	239	2024	131	5045	
२३ हिंगोली ..	1708	243	1043	159	3153	
एकूण-लातूर विभाग ..	15284	1992	6015	1058	24349	

**11(A). Districtwise Area sown under principal Kharif, Rabi and Summer crops in
Maharashtra State 2000-2001--Contd.**

(Area in '00' hectares)

रब्बी पिके Rabi Crops		रब्बी पिका- खालील एकूण क्षेत्र Total area under principal Rabi crops	उन्हाळी पिके Summer Crops				उन्हाळी पिकाखालील एकूण क्षेत्र Total area under principal Sm. crops	पिका खालील एकूण लाग्विडीचे क्षेत्र Total area sown under principal crops	District
रब्बी अन्नधान्ये Rabi Foodgrains	रब्बी तेलबिया Rabi Oilseeds		भात Rice	मका Maize	भूईमूग Gr. nut	सूर्यफूल Sunflower			
7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2051	75	2126	..	5	40	1	46	6155	Satara
2158	179	2337	..	10	12	2	24	7300	Sangli
402	1	403	4	1	23	2	30	4343	Kolhapur
4611	255	4866	4	16	75	5	100	17798	Total Kolhapur Division
2510	293	2803	..	2	5	5	12	8276	Aurangabad
1890	289	2179	..	5	14	1	20	7087	Jalna
3406	515	3921	..	6	35	17	58	9637	Beed
7806	1097	8903	..	13	54	23	90	25000	Total A'bad Division
864	657	1521	..	4	8	9	21	6755	Latur
3158	800	3958	..	2	40	6	48	7849	Osmanabad
789	173	962	..	1	69	..	70	8127	Nanded
2250	468	2718	..	4	43	2	49	7812	Parbhani
727	315	1042	39	13	52	4247	Hingoli
7788	2413	10201	..	11	199	30	240	34790	Total Latur Division

११. (अ) महाराष्ट्र राज्यातील खरीप, रब्बी व उन्हाळी हंगामातील पेरणी झालेल्या मुख्य पिकाखालील क्षेत्राची
जिल्हानिहाय माहिती २०००-२००१--समाप्त

(क्षेत्र '००' हेक्टरमध्ये)

जिल्हा	खरीप पिके Kharif Crops					खरीप पिकसखालील एकूण क्षेत्र Total area under principlal Kh. crops
	खरीप अन्नधान्ये Kh. Foodgrains	खरीप तेलबिया Kh. Oil-seeds	कापूस Cotton	ऊस (एकूण) Sugarcane (Total)		
1	2	3	4	5	6	
२४ बुलढाणा ..	4056	819	2198	12	7085	
२५ अकोला ..	2264	366	2278	8	4916	
२६ वाशीम ..	2372	853	1057	33	4315	
२७ अमरावती ..	3284	1977	3091	44	8396	
२८ यवतमाळ ..	3778	849	4477	77	9181	
एकूण-अमरावती विभाग ..	15754	4864	13101	174	33893	
२९ वर्धा ..	1000	1403	1404	46	3853	
३० नागपूर ..	1469	2326	711	11	4517	
३१ भंडारा ..	1462	107	..	20	1589	
३२ गोंदिया ..	1876	12	..	7	1895	
३३ चंद्रपूर ..	1969	1173	554	..	3696	
३४ गडचिरोली ..	1460	24	1484	
एकूण-नागपूर विभाग ..	9236	5045	2669	84	17034	
एकूण-महाराष्ट्र राज्य ..	85679	18930	30769	6874	142252	

**11(A). Districtwise Area sown under principal Kharif, Rabi and Summer crops in
Maharashtra State 2000-2001--Concl'd.**

(Area in '00' hectares)

रब्बी पिके Rabi Crops		रब्बी पिका- खालील एकूण क्षेत्र Total area under principal Rabi crops	उन्हाळी पिके Summer Crops				उन्हाळी पिकाखालील एकूण क्षेत्र Total area under principal Sm. crops	पिकाखालील एकूण लागवडीचे क्षेत्र Total area sown under principal crops	District
रब्बी अन्नधान्ये Rabi Foodgrains	रब्बी तेलबिया Rabi Oilseeds		भात Rice	मका Maize	भुईमूग Gr. nut	सूर्यफूल Sunflower			
7	8	9	10	11	12	13	14	15	
571	115	686	..	1	23	6	30	7801	Buldhana
319	69	388	14	4	18	5322	Akola
320	127	447	5	1	6	4768	Washim
501	66	567	..	1	1	1	3	8966	Amravati
316	19	335	52	1	53	9569	Yavatmal
2027	396	2423	..	2	95	13	110	36426	Total Amravati Division
381	11	392	4	..	4	4249	Wardha
696	82	778	2	..	4	2	8	5303	Nagpur
290	52	342	35	..	2	..	37	1968	Bhandara
136	62	198	16	16	2109	Gondia
957	173	1130	15	..	1	..	16	4842	Chandrapur
294	41	335	24	24	1843	Gadchiroli
2754	421	3175	92	..	11	2	105	20314	Total Nagpur Division
47798	5703	53501	251	87	864	89	1291	197044	Total Maharashtra State

११ (ब). महाराष्ट्र राज्यातील सन १९९६-९७ चे जिल्हानिहाय खरीप, रबी व उन्हाळी पिकाखालील क्षेत्र
11. (B) Districtwise gross cropped area and its break-up into Kharif, Rabi and Summer 1996-97

(क्षेत्र '००' हे.) (Area in '00' ha.)

अ. न. Sr. No.	जिल्हा District	एकूण पिकाखालील क्षेत्र Total cropped area	खरीप पिकाखालील क्षेत्र Kharif cropped area	टक्केवारी % 5	रबी पिकाखालील क्षेत्र Rabi cropped area	टक्केवारी % 7	उन्हाळी पिकाखालील क्षेत्र Summer cropped area	टक्केवारी % 9	District
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
१	बृहन्मुंबई ..	0	0	0	0	0	0	0	Gr. Bombay
२	ठाणे ..	3942	3844	98	48	1	50	1	Thane
३	रायगड ..	2151	2019	94	47	2	85	4	Raigad
४	रत्नागिरी ..	2561	2536	99	20	1	5	-	Ratnagiri
५	सिंधुदुर्ग ..	1473	1377	93	5	-	91	7	Sindhudurg
६	नासिक ..	9758	8401	86	1339	14	18	-	Nasik
७	धुळे ..	7547	6769	90	583	8	195	2	Dhule
८	जळगाव ..	9868	8604	87	1104	11	160	2	Jalgaon
९	अहमदनगर ..	14584	7111	49	7389	40	84	1	A'nagar
१०	पुणे ..	13665	6819	50	6752	49	94	1	Pune
११	सातारा ..	11837	3014	25	8597	73	226	2	Satara
१२	सांगली ..	7065	4829	68	2214	31	22	1	Sangli
१३	सोलापूर ..	7407	5641	76	1756	24	10	-	Solapur
१४	कोल्हापूर ..	5348	5078	95	193	4	77	1	Kolhapur.
१५	औरंगाबाद ..	8833	5676	64	3139	36	18	-	A'bad
१६	जालना ..	7612	5298	70	2297	30	17	-	Jalna

११ (ब). महाराष्ट्र राज्यातील सन १९९६-९७ चे जिल्हानिहाय खरीप, रब्बी व उन्हाळी पिकाखालील क्षेत्र
11. (B) Districtwise gross cropped area and its break-up into Kharif, Rabi and Summer 1996-97

(क्षेत्र '००' हे.) (Area in '00'ha.)

अ. न. Sr. No.	जिल्हा	एकूण पिकाखालील क्षेत्र Total cropped area	खरीप पिकाखालील क्षेत्र Kharif cropped area	टक्केवारी % 5	रब्बी पिकाखालील क्षेत्र Rabi cropped area	टक्केवारी % 7	उन्हाळी पिकाखालील क्षेत्र Summer cropped area	टक्केवारी % 9	District
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
१७	परभणी ..	11854	8359	70	3318	28	177	2	Parbhani
१८	बीड ..	9550	6114	64	3364	35	72	1	Beed
१९	नांदेड ..	8167	7245	89	867	11	55	--	Nanded
२०	उस्मानाबाद ..	8117	4520	56	3550	44	47	--	Osmanabad
२१	लातूर ..	7151	5676	79	1455	21	20	--	Latur
२२	बुलढाणा ..	8240	7382	90	853	10	5	--	Buldhana
२३	अकोला ..	10056	9326	92	705	8	25	--	Akola
२४	अमरावती ..	9091	8689	96	386	4	16	--	Amravati
२५	यवतमाळ ..	9449	9125	97	243	2	81	--	Yavatmal
२६	वर्धा ..	4271	4034	94	233	6	4	--	Wardha
२७	नागपूर ..	6695	5578	83	1105	17	12	--	Nagpur
२८	भंडारा ..	4645	3461	75	1056	23	128	2	Bhandara
२९	चंद्रपूर ..	5366	3416	64	1943	36	7	--	Chandrapur
३०	गडचिरोली ..	2056	1531	74	490	24	35	2	Gadchiroli
एकूण महाराष्ट्र राज्य		218359	161472	74	55051	25	1836	1	Total Mah. State

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे 2	तांदूळ Rice(Total)					गहू Wheat				
		१९९७-९८ 1997-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	९७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
१	बृहन्मुंबई
२	ठाणे ..	2352	1920	2130	1237	2448	..	618	753	692	..
३	रायगड ..	2533	2568	2421	2166	2669
४	रत्नागिरी ..	2314	2794	2413	2121	2671
५	सिंधुदुर्ग ..	2567	2725	2269	2475	2511
एकूण-कोकण विभाग		2438	2427	2295	1912	2568	..	618	753	692	..
६	नासिक ..	1336	1254	1196	873	1209	1292	1337	1431	1129	1330
७	धुळे } ..	838	602	959	367	1137	1317	1370	1352	1011	1198
८	चंद्रपूर }	440	233	617	1398	900	1155
९	जळगाव ..	941	1056	955	1176	560	1324	1648	1883	1398	1644
एकूण-नाशिक विभाग		1151	1016	960	664	1030	1304	1434	1561	1177	1392
१०	अहमदनगर ..	1220	1321	1402	691	560	1093	1240	1408	1434	1666
११	पुणे ..	1111	1212	1446	1175	1462	1246	1412	1742	1027	1701
१२	सोलापूर ..	1095	1138	1314	1138	1361	800	1200	1181	1100	1168
एकूण-पुणे विभाग		1120	1218	1436	1137	1363	1065	1273	1439	1237	1547

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02

(Average yield in kg. per hectare)

खरीफ ज्वारी Kharif Jowar					रब्बी ज्वारी RabiJowar					District
१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
..	Greater Bombay
..	Thane
..	Raigad
..	Ratnagiri
..	Sindhudurg
..	Total Konkan Division
1228	1489	1063	832	892	640	881	704	525	539	Nasik
1254	1633	951	523	1398	854	1039	1030	404	630	Dhule
..	..	892	686	1242	840	375	788	
2029	2031	1635	1176	1499	1063	1224	1302	1004	1310	Jalgaon
1748	1879	1378	973	1412	882	1082	1047	650	904	Total Nasik Division
1222	1575	845	875	667	363	503	383	310	331	Ahmednagar
1238	1405	883	800	696	460	536	710	416	483	Pune
1000	697	622	762	667	216	467	506	448	440	Solapur
1188	1250	787	797	683	332	499	528	395	419	Total Pune Division

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr.No.	जिल्हे 2	तांदूळ Rice (Total)					गहू Wheat				
		१९९७-९८ 1997-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	९७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
१३	सातारा ..	1565	2415	1615	1169	1732	1464	1763	1852	1568	1818
१४	सांगली ..	2064	3160	2637	2172	2665	1276	1486	1863	1700	1730
१५	कोल्हापूर ..	2320	2726	2538	2190	2733	1603	1836	1994	1786	1953
	एकूण कोल्हापूर विभाग	2105	2690	2303	1923	2461	1411	1659	1871	1646	1799
१६	औरंगाबाद ..	1182	500	481	600	575	906	1406	1409	1227	1183
१७	जालना ..	563	364	539	584	613	685	1421	1398	2477	1465
१८	बीड ..	529	400	454	600	630	721	1140	1226	1095	971
	एकूण औरंगाबाद विभाग	607	414	476	596	629	783	1321	1345	1498	1182
१९	लातूर ..	266	483	594	625	649	437	1095	944	1024	893
२०	उस्मानाबाद ..	281	243	559	488	149	358	1069	793	991	938
२१	नांदेड ..	588	625	599	753	1020	617	1217	1170	1080	1298
२२	परभणी } ..	462	450	464	344	550	813	1383	1257	1298	1500
२३	हिंगोली }	600	605	671	1295	1569	1587
	एकूण लातूर विभाग	421	474	576	603	653	591	1233	1112	1208	1283

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

खरीप ज्वारी Kharif Jowar					रब्बी ज्वारी Rabi Jowar					Districts
१७-९८	१८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-९८	१८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1436	1843	1860	1756	1528	603	1018	916	510	642	Satara
1559	1779	1260	1282	470	588	560	801	530	647	Sangli
1444	2091	1852	1581	2082	1913	1142	1175	1311	1359	Kolhapur
1272	1823	1497	1449	925	605	803	873	550	669	Total Kolhapur Dn.
1231	1424	1291	897	1062	528	665	794	578	582	Aurangabad
1033	1265	1061	1021	1232	478	728	836	703	894	Jalna
767	789	1183	1306	641	425	563	627	491	508	Beed
931	1043	1172	1165	857	473	635	733	571	632	Total Aurangabad Dn.
1053	1440	1357	1252	1265	219	651	793	748	595	Latur
626	957	933	1266	622	160	792	851	792	676	Osmanabad
1100	1162	1313	1228	1163	568	774	1021	713	1030	Nanded
1399	1115	1355	1250	1292	336	488	784	705	827	{ Parbhani
..	..	1442	1284	1251	403	815	539	
1105	1193	1297	1250	1150	264	665	817	747	737	Total Latur Dn.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू
(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं.	जिल्हे	तांदूळ Rice (Total)					गहू Wheat				
		१९९७-९८	९८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	९७-९८	९८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२
		1997-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
२४	बुलढाणा ..	429	800	698	1000	1000	845	1704	1887	1495	1783
२५	अकोला } ..	552	690	1043	1225	1686	1423	1535
२६	वाशीम }	642	400	969	1097	969	1411
२७	अमरावती ..	611	701	632	694	944	785	1286	1611	1269	1325
२८	यवतमाळ ..	567	741	866	827	992	468	1209	1191	1105	1144
	एकूण अमरावती विभाग	581	714	710	595	964	795	1401	1535	1265	1471
२९	वर्धा ..	500	1000	561	500	547	314	1084	1216	1166	1307
३०	नागपूर ..	816	1380	1119	992	1290	365	1100	1133	1031	1076
३१	भंडारा } ..	1254	1191	1567	1032	1394	339	697	804	697	1021
३२	गोंदिया }	1298	871	1313	565	649	705
३३	चंद्रपूर ..	1392	1216	1505	826	1443	363	636	708	664	789
३४	गडचिरोली ..	1097	1126	1383	782	1163	714	923	610	600	799
	एकूण नागपूर विभाग	1228	1190	1410	883	1326	357	922	979	906	1018
	एकूण महाराष्ट्र विभाग	1621	1664	1683	1277	1751	897	1289	1369	1256	1388

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

खरीप ज्वारी Kharif Jowar					रब्बी ज्वारी Rabi Jowar					Districts
१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1207	1782	1868	1509	1320	272	359	629	646	1043	Buldhana
1499	1472	1520	1655	1421	272	359	..	646	1043	Akola
..	..	1342	1196	1219	629	646	1043	
1458	1506	1116	1433	1402	272	359	629	646	1043	Amravati
723	1422	1200	1102	1094	272	359	..	646	1043	Yavatmal
1221	1536	1407	1364	1279	272	359	629	646	1043	Total Amravati Dn.
758	1076	795	1019	968	272	359	416	253	476	Wardha
876	1025	876	924	814	166	533	431	232	407	Nagpur
790	217	379	416	253	476	Bhandara
..	416	
616	898	1078	1751	1100	294	324	512	237	499	Chandrapur
790	1031	324	279	383	333	440	Gadchiroli
784	1026	875	1097	918	272	360	475	253	476	Total Nagpur Dn.
1203	1425	1324	1256	1165	389	602	658	499	547	Total Maharashtra Dn.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे 2	बाजरी Bajri					इतर तृणधान्ये Other Cerals					
		१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
		97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
१	बृहन्मुंबई
२	ठाणे	638	728	865	556	821	
३	रायगड	652	759	717	675	885	
४	रत्नागिरी	893	922	1057	1042	1135	
५	सिंधुदुर्ग	919	957	1121	1045	976	
	एकूण कोकण विभाग	748	818	911	786	967	
६	नासिक ..	627	1041	588	539	555	1069	1028	934	558	1291	
७	धुळे } ..	929	1062	460	380	911	1237	1255	843	605	1263	
८	नंदुरबार }	490	413	1090	1005	612	1125	
९	जळगाव ..	1159	1122	1019	560	864	1957	1784	1609	625	1474	
	एकूण नाशिक विभाग	780	1056	613	506	700	1203	1159	967	580	1274	
१०	अहमदनगर ..	558	807	574	574	422	1041	1391	1407	926	1407	
११	पुणे ..	825	739	739	652	776	922	1101	1191	904	1260	
१२	सोलापूर ..	511	505	337	415	468	1399	1559	1440	901	1130	
	एकूण पुणे विभाग	639	763	598	582	542	1093	1363	1333	910	1276	

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

एकूण तृणधान्ये Total Cereals					तूर Tur					Districts
१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
..	Greater Bombay
2039	1711	1915	1120	2245	484	465	515	351	452	Thane
2250	2361	2249	2005	2511	484	465	515	351	452	Raigad
1891	2269	2096	1832	2315	484	465	515	351	452	Ratnagiri
2448	2627	2224	2400	2434	Sindhudurg
2135	2169	2102	1739	2370	484	465	515	351	452	Total Konkan Division
826	1095	817	617	805	484	465	515	351	427	Nasik
1036	1174	699	467	1031	631	372	362	284	232	Dhule
..	..	803	524	1010	515	396	309	
1594	1639	1472	1004	1343	304	568	557	329	634	Jalgaon
1084	1253	969	671	998	485	465	515	352	452	Total Nasik Division
496	734	608	528	540	360	516	519	491	323	Ahmednagar
650	754	882	586	729	737	278	688	484	481	Pune
294	624	582	509	512	109	307	297	388	211	Solapur
480	709	684	541	589	250	383	411	430	320	Total Pune Division

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr.No.	जिल्हे 2	बाजरी Bajri					इतर तृणधान्ये Other Cereals				
		१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
१३	सातारा ..	451	776	926	585	469	975	1564	1343	996	1670
१४	सांगली ..	522	531	550	424	178	1248	1743	1545	1060	1856
१५	कोल्हापूर ..	396	553	664	868	1378	1552	1268	1868
	एकूण कोल्हापूर विभाग	489	646	727	498	355	969	1511	1484	1135	1804
१६	औरंगाबाद ..	791	890	890	746	631	1023	1589	1649	929	1915
१७	जालना ..	780	797	728	818	716	991	2149	1789	888	1372
१८	बीड ..	515	660	685	798	491	899	1772	1677	1000	1311
	एकूण औरंगाबाद विभाग	660	766	764	784	591	998	1784	1707	917	1700
१९	लातूर ..	353	475	568	767	331	708	1614	982	969	1754
२०	उस्मानाबाद ..	310	489	419	537	298	616	490	1153	863	600
२१	नांदेड ..	427	524	513	630	344	714	750	706	750	1381
२२	परभणी } ..	455	585	703	653	452	905	1500	1150	1000	1538
२३	हिंगोली }	513	624	500	1333	778	1125
	एकूण लातूर विभाग	359	508	516	621	345	685	995	1081	891	1079

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

एकूण तृणधान्ये Total Cereals					तूर Tur					Districts
१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
902	1351	1263	922	1058	250	383	408	430	320	Satara
855	1114	1051	879	776	250	383	408	430	320	Sangli
1815	2240	2154	1882	2394	250	383	408	430	320	Kolhapur
1047	1408	1320	1066	1186	250	383	408	430	320	Total Kolhapur Dn.
724	1002	1013	738	880	100	599	416	256	277	Aurangabad
680	1039	990	910	992	148	563	470	402	556	Jalna
522	680	774	754	561	164	616	379	360	252	Beed
628	878	908	786	784	139	592	422	336	367	Total Aurangabad Dn.
816	1227	1166	1107	1076	43	1079	1091	346	671	Latur
314	823	841	891	643	43	599	773	700	515	Osmanabad
956	1082	1201	1116	1149	132	1038	1152	478	764	Nanded
847	907	1033	937	1029	50	767	572	455	541	{ Parbhani
..	..	1202	1195	1185	517	460	778	{ Hingoli
717	983	1060	1020	965	60	847	863	501	634	Total Latur Dn.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे 2	बाजरी Bajri					इतर तृणधान्ये Other Cereals				
		१७-९८	९८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	९७-९८	९८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२
		97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
२४	बुलढाणा ..	424	525	513	618	372	845	1604	1439	798	1873
२५	अकोला } ..	429	525	513	620	362	813	1000	673	667	1273
२६	वाशिम }	513	608	362	1405	625	1000
२७	अमरावती ..	412	525	513	591	360	800	1136	852	679	1098
२८	यवतमाळ ..	427	525	513	632	364	1200	1000	600	688	1100
	एकूण अमरावती विभाग	425	525	513	621	365	845	1533	1327	776	1743
२९	वर्धा ..	427	525	513	950	1167	750	750	1000
३०	नागपूर ..	427	525	513	750	600	703	952	2592
३१	भंडारा }	583	909	..	667	1000
३२	गोंदिया }	1175	800	1000
३३	चंद्रपूर	813	800	749	733	714
३४	गडचिरोली	780	1844	1136	878	1610
	एकूण नागपूर विभाग	427	525	513	767	1359	944	827	1433
	एकूण महाराष्ट्र राज्य	670	848	653	604	594	986	1332	1239	818	1431

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

एकूण तृणधान्ये Total Cereals					तूर Tur					Districts
१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1028	1577	1660	1273	1400	471	962	759	405	673	Buldhana
1395	1393	1509	1589	1406	793	1142	1260	714	889	{ Akola Washim
..	..	1247	1112	1222	1228	822	790	
1307	1407	1150	1329	1344	735	993	1048	676	874	Amravati
681	1337	1157	1068	1066	693	1027	1223	1163	1268	Yavatmal
1101	1435	1358	1256	1285	686	1033	1108	812	968	Total Amravati Dn.
650	1059	904	1035	1061	316	978	919	1099	1172	Wardha
595	1051	973	918	1005	183	685	911	621	1112	Nagpur
1190	1155	1477	1000	1363	265	747	884	774	1072	{ Bhandara Gondia
..	..	1281	866	1117	962	774	1072	
879	871	1124	775	1177	320	484	772	425	792	Chandrapur
999	1060	1292	755	1132	265	747	961	774	1072	Gadchiroli
937	1042	1196	866	1193	265	753	886	773	1072	Total Nagpur Dn.
855	1095	1045	865	989	353	804	834	602	758	Total Maharashtra State

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr.No.	जिल्हे	हरभरा Gram					इतर डाळी Other Pulses*				
		१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
१	बृहन्मुंबई
२	ठाणे ..	583	606	648	536	504	480	547	540	456	589
३	रायगड ..	583	606	648	536	504	409	442	469	374	471
४	रत्नागिरी	606	377	424	500	391	481
५	सिंधुदुर्ग	422	413	484	400	500
	एकूण कोकण विभाग	583	606	648	536	504	429	471	503	362	516
६	नाशिक ..	473	659	655	451	497	459	503	567	398	527
७	धुळे } ..	689	752	577	522	547	769	627	551	351	773
८	नंदुरबार }	626	333	462	601	337	598
९	जळगाव ..	642	699	789	675	899	582	647	348	284	575
	एकूण नाशिक विभाग	584	694	697	537	646	621	607	475	384	602
१०	अहमदनगर ..	456	687	625	497	552	250	496	264	395	202
११	पुणे ..	601	625	674	601	625	391	422	465	380	346
१२	सोलापूर ..	352	567	668	565	554	338	428	361	407	217
	एकूण पुणे विभाग	486	630	654	549	580	323	451	359	392	265

*टीप :-इतर डाळीमध्ये मूग व उडीद या पिकांचा समावेश आहे.

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

उडीद Udid					मूग Mung					Districts
१७-९८	९८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-९८	९८-९९	९९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
..	Greater Bombay
596	764	702	589	729	400	400	444	353	556	Thane
500	556	563	533	667	455	500	545	400	462	Raigad
500	600	500	455	615	..	585	532	338	670	Ratnagiri
500	600	571	500	571	500	400	571	500	714	Sindhudurg
562	699	533	557	691	455	478	514	412	564	Total Kokan Division
700	547	832	489	798	659	644	800	474	667	Nasik
882	813	801	312	1058	919	585	597	399	857	Dhule
..	..	626	374	708	597	270	693	
681	657	321	236	612	465	696	392	328	578	Jalgaon
746	691	506	305	695	697	641	529	346	670	Total Nasik Division
502	463	236	521	197	89	585	223	431	171	Ahmednagar
485	462	800	832	563	417	495	500	384	204	Pune
486	457	605	508	36	342	434	475	583	171	Solapur
488	461	573	590	235	217	532	342	442	181	Total Pune Division

*Note :--Other pulses include Udid and Mung crops

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr.No.	जिल्हे 2	हरभरा Gram					इतर डाळी Other Pulses				
		१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
१३	सातारा ..	502	667	701	511	615	407	462	452	415	455
१४	सांगली ..	575	815	817	770	741	442	499	414	425	272
१५	कोल्हापूर ..	691	692	761	678	627	507	468	535	403	409
	एकूण कोल्हापूर विभाग	567	741	763	657	672	437	481	442	418	369
१६	औरंगाबाद ..	355	585	542	462	501	337	484	421	281	329
१७	जालना ..	278	519	622	493	644	207	548	576	413	319
१८	बीड ..	285	500	502	505	429	188	408	337	328	279
	एकूण औरंगाबाद विभाग	322	550	546	487	506	229	495	480	380	312
१९	लातूर ..	172	511	612	489	463	196	640	289	216	97
२०	उस्मानाबाद ..	136	550	559	566	524	159	427	198	381	89
२१	नांदेड ..	279	430	616	344	608	200	599	519	411	287
२२	परभणी } ..	288	480	609	479	536	86	365	289	197	216
२३	हिंगोली }	468	512	574	321	305	538
	एकूण लातूर विभाग	219	496	582	496	532	158	513	332	296	214

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

उडीद Udid					मूग Mung					Districts
१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
771	511	692	784	648	576	580	763	390	791	Satara
886	680	776	291	295	685	438	509	897	222	Sangli
855	574	735	306	436	639	478	571	714	457	Kolhapur
843	607	742	439	455	638	497	620	669	476	Total Kolhapur Dn.
616	524	673	293	581	204	524	348	249	254	Aurangabad
225	633	741	415	437	164	554	592	442	289	Jalna
68	396	376	307	341	43	407	311	304	176	Beed
267	544	612	352	433	149	520	497	375	265	Total Aurangabad Dn.
206	681	302	221	96	135	558	203	176	69	Latur
148	461	208	422	82	93	350	134	279	80	Osmanabad
211	657	661	432	282	164	545	328	388	291	Nanded
120	487	345	272	267	59	317	268	176	197	Parbhani
..	..	268	346	610	369	269	489	
184	607	374	333	197	100	412	270	245	224	Total Latur Dn.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे 2	हरभरा Gram					इतर डाळी Other Pulses				
		१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
२४	बुलढाणा ..	493	806	710	517	605	298	635	541	264	560
२५	अकोला } ..	395	683	758	311	581	418	750	574	436	557
२६	वाशीम }	733	411	734	498	401	718
२७	अमरावती ..	419	788	759	536	868	417	522	530	382	344
२८	यवतमाळ ..	317	486	540	540	629	308	610	674	427	297
	एकूण अमरावती विभाग	414	726	718	468	705	368	663	555	366	518
२९	वर्धा ..	234	470	531	543	625	352	466	351	341	400
३०	नागपूर ..	266	586	581	484	641	380	352	370	398	441
३१	भंडारा ..	218	473	441	399	563	392	411	470	390	512
३२	गोंदिया }	399	391	455	300	390	490
३३	चंद्रपूर } ..	296	417	432	340	411	410	418	444	374	479
३४	गडचिरोली ..	216	563	433	504	590	399	378	477	390	490
	एकूण नागपूर विभाग	255	515	517	471	586	396	406	447	383	482
	एकूण महाराष्ट्र विभाग	407	621	643	519	596	353	556	454	351	408

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

उडीद Udid					मूग Mung					Districts
१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
304	643	547	246	541	284	645	547	252	617	Buldhana
504	731	606	621	745	361	771	566	400	544	Akola Washim
..	..	504	439	787	499	365	685	
413	541	518	321	368	417	525	535	401	356	Amravati
238	541	755	499	323	338	654	651	410	284	Yavatmal
392	662	564	383	602	352	675	556	357	503	Total Amravati Dn.
228	315	331	436	602	254	668	353	287	503	Wardha
376	248	258	489	602	398	294	237	425	503	Nagpur
413	385	410	400	571	367	455	436	412	529	Bhandara Gondia
..	..	273	400	455	348	400	500	
438	507	406	386	511	417	479	474	388	500	Chandrapur
471	500	500	385	500	389	435	460	438	524	Gadchiroli
413	365	392	416	530	385	456	424	394	510	Total Nagpur Dn.
401	631	490	358	437	313	575	466	342	410	Total Maharashtra State

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार सरासरी हेक्टरी उत्पन्न १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे Districts	एकूण कडधान्ये Total Pulses					एकूण अन्नधान्ये Total Foodgrains					
		१७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
१	बृहन्मुंबई	Gr. Bombay
२	ठाणे	503	543	560	453	552	1895	1591	1779	1053	2063	Thane
३	रायगड	439	474	508	403	470	2093	2208	2113	1879	2322	Raigad
४	रत्नागिरी	378	431	508	392	482	1799	2156	2005	1739	2175	Ratnagiri
५	सिंधुदुर्ग	422	413	484	400	500	2308	2474	2103	2257	2283	Sindhudurg
	कोकण विभाग	453	488	527	422	508	1998	2031	1975	1631	2199	Konkan Dn.
६	नाशिक	468	575	607	407	504	768	1012	784	588	768	Nasik
७	धुळे	725	606	539	365	657	951	1017	658	443	962	Dhule
८	नंदुरबार	578	351	502	721	457	810	
९	जळगाव	560	653	516	354	641	1246	1301	1131	767	1086	Jalgaon
	नाशिक विभाग	590	617	554	367	583	962	1097	862	595	898	Nasik Dn.
१०	अहमदनगर	369	599	484	461	408	486	719	595	521	525	Ahmednagar
११	पुणे	538	531	594	493	516	641	730	854	575	705	Pune
१२	सोलापूर	270	462	466	452	424	292	601	571	503	506	Solapur
	पुणे विभाग	384	532	511	469	451	472	688	667	533	576	Pune Dn.

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

अ. नं. Sr.No.	जिल्हे District	एकूण कडधान्ये Total Pulses					एकूण अन्नधान्ये Total Foodgrains					
		१७-१८ 97-98	१८-१९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-१८ 97-98	१८-१९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	District
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
१३	सातारा	419	521	531	446	509	829	1224	1147	848	985	Statar
१४	सांगली	448	583	528	528	486	783	1016	948	819	731	Sangli
१५	कोल्हापूर	537	539	623	527	505	1645	1992	1938	1688	2114	Kolhapur
	कोल्हापूर वि.	450	554	541	497	498	952	1267	1185	974	1088	Kolhapur Dn.
१६	औरंगाबाद	263	561	467	306	384	633	908	896	656	796	Aurangabad
१७	जालना	197	550	548	416	421	540	887	855	762	820	Jalna
१८	बीड	197	511	390	379	304	470	651	707	690	519	Beed
	औरंगाबाद वि.	218	542	475	372	376	544	803	811	698	700	Aurangabad Dn.
१९	लातूर	141	765	598	301	334	535	1027	914	741	721	Latur
२०	उस्मानाबाद	100	536	532	559	369	251	731	738	780	554	Osmanabad
२१	नांदेड	191	691	716	423	471	676	935	1020	852	874	Nanded
२२	परभणी	111	511	464	327	378	586	762	818	717	796	Pa rbhani Hingoli
२३	हिंगोली	414	393	610	925	901	969	
	लातूर वि.	134	619	559	401	408	510	848	871	786	750	Latur Dn.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार सरासरी हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू
(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे 2	एकूण कडधान्ये Total Pulses					एकूण अन्नधान्ये Total Foodgrains					District
		१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	१९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
२४	बुलढाणा	372	751	624	316	591	699	1147	1114	762	966	Buldhana
२५	अकोला	510	829	822	500	663	876	1041	1097	921	957	Akola Washim
२६	वाशिम	691	498	737	890	695	892	
२७	अमरावती	555	785	807	533	662	883	1043	947	842	927	Amravati
२८	यवतमाळ	523	826	959	831	862	600	1075	1053	940	953	Yavatmal
	एकूण अमरावती वि.	490	800	778	534	702	769	1077	1028	833	942	Amravati Dn.
२९	वर्धा	298	797	779	926	1006	481	933	841	978	1029	Wardha
३०	नागपूर	239	612	722	546	885	460	888	880	766	956	Nagpur
३१	भंडारा	342	487	517	483	638	1072	1067	1257	932	1259	Bhandara Gondia
३२	गोंदिया	654	490	627	1256	839	1242	
३३	चंद्रपूर	362	437	543	389	589	756	760	977	690	1043	Chandrapur
३४	गडचिरोली	367	427	504	459	552	908	972	1178	718	1073	Gadchiroli
	एकूण नागपूर वि.	309	571	640	593	791	779	924	1056	801	1095	Nagpur Dn.
	एकूण महा. राज्य	365	644	613	460	555	733	974	931	757	874	Maha. State

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे District	ऊस Sugarcane (Cane)					कापूस (रुई) Cotton (Lint)					District
		१७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
१	बृहन्मुंबई	Gr. Bombay
२	ठाणे	Thane
३	रायगड	Raigad
४	रत्नागिरी	Ratnagiri
५	सिंधुदुर्ग	Sindhudurg
कोकण विभाग		Konkan Dn.
६	नाशिक	94452	90224	83923	91016	78258	154	177	284	170	108	Nasik
७	धुळे	83102	7201	80714	72000	64068	171	186	116	85	124	Dhule Nandurbar
८	नंदुरबार	60747	69841	60356	171	100	119	
९	जळगाव	80349	95729	92713	82993	74622	185	224	239	116	213	Jalgaon
नाशिक विभाग		88232	87189	81545	83657	73677	182	216	219	112	194	Nasik Dn.
१०	अहमदनगर	87015	87782	89533	76958	69160	311	280	257	277	211	Ahmednagar
११	पुणे	95910	88412	100368	93600	85441	512	303	593	392	333	Pune
१२	सोलापूर	79985	87688	94520	92002	75811	282	237	299	292	149	Solapur
पुणे विभाग		86908	87927	94223	86840	76578	305	267	274	285	198	Pune Dn.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं.	जिल्हे	ऊस Sugarcane (Cane)					कापूस (रुई) Cotton (Lint)					District
		१७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
१३	सातारा	109317	90443	105726	91488	94619	399	292	398	322	165	Statar
१४	सांगली	87382	100662	107601	96124	99608	399	292	392	307	165	Sangli
१५	कोल्हापूर	77239	95358	99107	90951	90251	183	216	218	110	192	Kolhapur
	कोल्हापूर वि.	87607	97465	102825	92420	93432	397	291	392	314	166	Kolhapur Dn.
१६	औरंगाबाद	66620	87532	74133	69614	50631	100	165	121	71	110	Aurangabad
१७	जालना	64184	81060	75654	77606	62772	115	181	121	115	198	Jalna
१८	बीड	58087	80960	69688	75056	66455	98	141	133	141	126	Beed
	औरंगाबाद वि.	62375	83407	72221	74189	62820	105	165	124	105	148	AurangabadDn.
१९	लातूर	61727	66824	70799	69453	58374	77	137	114	151	143	Latur
२०	उस्मानाबाद	75974	80497	69906	72113	61358	77	137	114	70	64	Osmanabad
२१	नांदेड	80072	77182	76155	64871	62585	53	128	110	53	114	Nanded
२२	परभणी	58240	75983	89106	65860	88537	97	145	106	76	150	Parbhani Hingoli
२३	हिंगोली	77596	67038	77713	146	86	177	
	लातूर वि.	67710	74155	74921	68601	66127	77	137	115	70	138	Latur Dn.

• 12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे District	ऊस Sugarcane (Cane)					कापूस (रुई) Cotton (Lint)					District
		१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	१७-९८ 97-98	१८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
२४	बुलढाणा	68667	81375	94600	86333	81273	77	130	174	69	153	Buldhana
२५	अकोला	76158	82933	91500	81333	73500	85	116	166	116	143	Akola Washim
२६	वाशिम	93500	66750	59375	151	86	153	
२७	अमरावती	74889	84950	97842	81971	68033	58	76	130	82	119	Amravati
२८	यवतमाळ	75074	82846	92843	75662	72348	70	93	171	91	119	Yavatmal
एकूण अमरावती वि.		74883	83139	93866	76523	69950	72	102	159	89	131	Amravati Dn.
२९	वर्धा	57050	82071	86185	66829	59813	75	129	222	193	154	Wardha
३०	नागपूर	68167	94000	88428	79111	58222	82	210	278	151	163	Nagpur
३१	भंडारा	64739	84714	87545	72533	37000	Bhandara Gondia
३२	गोंदिया	67571	48400	
३३	चंद्रपूर	62000	104	143	191	112	120	Chandrapur
३४	गडचिरोली	Gadchiroli
एकूण नागपूर वि.		62020	84268	86867	69879	53300	83	151	230	165	149	Nagpur Dn.
एकूण महा. राज्य		82934	88998	90053	83267	78070	95	139	162	100	147	Maha. State

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं. Sr. No.	जिल्हे 2	सुर्यफूल Sunflower					करडई Safflower				
		१७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02	९७-९८ 97-98	९८-९९ 98-99	९९-२००० 99-2000	२०००-०१ 2000-01	२००१-०२ 2001-02
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
१	बृहन्मुंबई
२	ठाणे	552
३	रायगड
४	रत्नागिरी
५	सिंधुदुर्ग
	एकूण कोकण विभाग	..	552
६	नासिक ..	450	400	438	571	357	580	611	536	469	451
७	धुळे } ..	400	438	667	504	504	580	611
८	नंदूरवार }	455	500	400	536	469	..
९	जळगाव ..	462	516	462	500	417	580	611	536
	एकूण नाशिक विभाग	446	463	475	545	400	580	611	536	469	451
१०	अहमदनगर ..	430	419	448	508	709	196	618	512	476	428
११	पुणे ..	425	489	479	511	641	181	683	572	616	588
१२	सोलापूर ..	430	464	454	494	480	182	491	539	318	347
	एकूण पुणे विभाग	430	454	454	499	500	187	609	535	469	450

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

भुईमूग Groundnut (Kharif)					उन्हाळी भुईमूग Summer Groundnut					Districts
१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
..	Greater Bombay
813	863	589	379	642	2355	1683	2789	1838	2158	Thane
..	863	589	379	642	1584	845	1059	1756	1447	Raigad
813	863	589	379	642	1964	1042	2058	2751	2447	Ratnagiri
813	863	589	379	642	2116	1462	2126	2227	2238	Sindhudurg
813	863	589	379	642	2079	1390	2100	2248	2214	Total Konkan Division
827	1000	747	585	659	1182	1215	1420	1200	1029	Nasik
812	750	458	216	647	1258	1180	1220	1132	1560	} Dhule
..	..	463	245	595	1238	1127	1055	
762	870	652	365	591	1256	1337	1127	868	1152	Jalgaon
813	863	589	378	643	1250	1236	1220	1004	1297	Total Nasik Division
1082	868	745	890	798	2387	1712	1972	1664	1560	Ahmednagar
1383	1468	1205	1173	1207	1360	1850	1778	1827	1957	Pune
388	650	368	658	269	1106	2227	1772	1101	1461	Solapur
1228	1296	1043	1077	1119	1633	1965	1848	1432	1642	Total Pune Division

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--चालू

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं.	जिल्हे	सुर्यफूल Sunflower					करडई Safflower				
		९७-९८ १९७-९८	९८-९९ १९८-९९	९९-२००० १९९-२०००	२०००-०१ २०००-०१	२००१-०२ २००१-०२	९७-९८ १९७-९८	९८-९९ १९८-९९	९९-२००० १९९-२०००	२०००-०१ २०००-०१	२००१-०२ २००१-०२
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१३	सातारा ..	४४८	४३३	४५२	५०१	५०१	२५४	५३०	८९३	५२३	३९४
१४	सांगली ..	४३४	४४७	४४४	५००	५६३	६८२	५३०	६८१	४५६	३९४
१५	कोल्हापूर ..	६६७	१०००	१०००	४८३	४८३
एकूण कोल्हापूर विभाग		४४४	४५४	४५५	५०८	५६९	५०८	५३०	७५२	४७८	३९४
१६	औरंगाबाद ..	३५१	४५१	५६७	४५५	३८२	९९	५२९	५२५	२०९	५१५
१७	जालना ..	३४३	४६२	५७९	४८०	४८०	९०	५१८	४५३	४६८	६२६
१८	बीड ..	३२७	४१४	५८३	४८०	४११	९४	४८०	५००	३३५	४५०
एकूण औरंगाबाद विभाग		३३५	४३३	५७९	४७९	४०६	९४	५०९	४९२	३३४	५२३
१९	लातूर ..	३६८	५१५	५४७	५५३	४९८	६४	४९६	५२४	४८०	३२२
२०	उस्मानाबाद ..	२१०	३५४	४४६	५००	३७९	५५	५५०	५३७	४२४	३०४
२१	नांदेड ..	३६८	३७३	५२२	४३५	५०३	२०८	४५१	६०३	३४८	७२७
२२	परभणी } ..	३४६	५२०	६५५	६९२	६२०	४९	४६४	६८०	५०८	७६८
२३	हिंगोली }	५६४	५०५	५८४	२८०	३११	३८२
एकूण लातूर विभाग		३११	४३८	५१६	५३४	४७०	६७	४९७	५३३	४३१	४८१

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--Contd.

(Average yield in kg. per hectare)

भूईमूग Groundnut (Kh.)					उन्हाळी भूईमूग Summer Groundnut					Districts
१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-९८	१८-९९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1346	1482	1414	1238	1402	1911	1636	1693	1964	2632	Satara
962	1386	979	1057	819	1145	1130	1626	1830	1806	Sangli
1649	1920	1455	1506	1979	2308	3037	2186	3002	2236	Kolhapur
1373	1631	1325	1303	1519	1937	1972	1823	2261	2359	Total Kolhapur Dn.
604	619	561	461	425	537	1079	960	930	1157	Aurangabad
465	535	700	484	434	896	937	903	984	1267	Jalna
350	553	612	576	475	460	1079	1016	887	939	Beed
469	582	597	524	456	563	1036	980	916	1027	Total Aurangabad Dn.
364	398	515	462	346	534	1079	823	755	932	Latur
232	387	496	460	334	682	1339	1016	1107	994	Osmanabad
320	401	508	456	345	649	755	845	593	1112	Nanded
320	401	508	456	345	823	1303	1120	890	1004	Parbhani
..	..	508	1310	858	1364	Hingoli
314	390	512	465	345	725	1088	1028	819	1132	Total Latur Dn.

१२. महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९९७-९८ ते २००१-०२--समाप्त

(सरासरी उत्पन्न किलो हेक्टरी)

अ. नं.	जिल्हे	सूर्यफूल Sunflower					करडई Safflower				
		१७-९८ १९७-९८	१८-९९ १९८-९९	१९-२००० १९९-२०००	२०००-०१ २०००-०१	२००१-०२ २००१-०२	१७-९८ १९७-९८	१८-९९ १९८-९९	१९-२००० १९९-२०००	२०००-०१ २०००-०१	२००१-०२ २००१-०२
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
२४	बुलढाणा ..	416	532	568	554	552	125	509	631	340	478
२५	अकोला } ..	309	497	726	592	581	125	734	818	387	636
२६	वाशिम }	573	559	524	595	282	468
२७	अमरावती ..	300	472	556	559	563	125	666	656	329	519
२८	यवतमाळ ..	438	500	667	545	444	125	666	656	329	519
एकूण अमरावती विभाग		351	506	600	564	543	125	666	654	333	519
२९	वर्धा ..	250	500	571	500	505	125	666	656	329	..
३०	नागपूर ..	393	571	706	583	462	125
३१	भंडारा }	125	666	656
३२	गोंदिया }
३३	चंद्रपूर	500	125	666	656
३४	गडचिरोली ..	500	400	500	560	505	125	666
एकूण नागपूर विभाग		359	540	674	600	479	125	666	656	329	..
एकूण महाराष्ट्र राज्य		346	447	523	520	484	126	549	550	412	484

12. Districtwise average yield of Principal Crops in Maharashtra State from 1997-98 to 2001-02--*Concl'd.*

(Average yield in kg. per hectare)

भूईमूग Groundnut (Kharif)					उन्हाळी भूईमूग Summer Groundnut					Districts
१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	१७-१८	१८-१९	१९-२०००	२०००-०१	२००१-०२	
97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	97-98	98-99	99-2000	2000-01	2001-02	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
602	759	722	340	603	1547	1010	888	831	1026	Buldhana
533	715	731	544	..	682	857	1381	737	1135	Akola
..	..	731	589	820	1095	628	1052	
898	1069	781	702	992	865	1195	1074	1217	1050	Amravati
485	1018	602	540	820	781	904	967	766	1061	Yavatmal
746	910	741	557	818	939	936	1023	775	1061	Total Amravati Dn.
546	841	670	724	692	831	1065	1216	2988	997	Wardha
869	877	778	604	669	1195	1108	758	1338	1233	Nagpur
766	867	745	633	..	1368	1088	764	2141	..	Bhandara
..	889	..	1165	
766	..	745	1623	1088	1037	1959	1159	Chandrapur
..	1146	1088	Gadchiroli
768	872	745	636	680	1145	1088	961	2141	1125	Total Nagpur Dn.
1008	1164	950	893	1081	1261	1430	1388	1263	1445	Total Maharashtra State

१३. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : तांदूळ (एकूण)

Crop : Rice (Total)

बाब	९६--९७	९७--९८	९८--९९	९९-२०००	२०००-०१	Item
१	९६-९७	९७-९८	९८-९९	९९-२०००	२०००-०१	
१	२	३	४	५	६	
१ एकूण क्षेत्र	१५.२४	१४.७७	१४.८३	१५.२०	१५.१२	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. जातीच्या वियाण्याचे क्षेत्र	१२.९३	१२.९०	१३.३४	१४.४९	१४.३७	Hy/HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	८४.८	८७.३	९०.०	९५.३	९५.०	%2 to 1
४ ओलिताचे क्षेत्र	४.२१	३.४८	३.५६	३.६१	३.४७	Irrigated area
५ ओलिताचे क्षेत्राची एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	२७.६	२३.६	२४.०	२३.८	२२.९	% to Total area
६ एकूण उत्पादन	२६.७६	२३.९५	२४.६८	२४.५९	१९.३०	Total production
७ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादन	२३.८२	२१.८५	२२.४६	२५.५९	१८.५०	Hy/HYV production
८ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	८९.०	९१.२	९१.०	९६.१	९५.९	% to Total production

13. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : तांदूळ (एकूण)

Crop : Rice (Total)

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
९ ओलिताचे उत्पादन	6.81	5.01	4.94	5.74	4.11	Production of Irrigated area
१० ओलिताचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	25.4	20.9	20.0	22.4	21.3	% to Total production
११ एकूण सरासरी उत्पन्न	1756	1621	1664	1683	1277	Total Av. yield
१२ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे सरासरी उत्पन्न	1842	1694	1684	1697	1287	Hy./HYV Av. yield
१३ ओलिताचे सरासरी उत्पन्न	1619	1441	1388	1589	1183	Av. yield of Irr. area
१४ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र	434.33	434.46	448.02	449.72	449.70	(a) Area
(ब) उत्पादन	817.37	825.35	860.77	894.75	894.80	(b) Production
१५ महाराष्ट्राची भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र	3.5	3.4	3.3	3.4	3.4	(a) Area
(ब) उत्पादन	3.3	2.9	2.9	2.9	2.2	(b) Production

१४. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : खरीप ज्वारी

Crop : Kharif Jowar

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	
	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र ..	21.76	20.13	19.55	19.18	19.10	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. जातीच्या बियाण्याचे क्षेत्र	20.10	19.05	17.99	18.96	18.45	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	92.4	94.6	92.0	98.9	96.6	%2 to 1
४ ओलिताचे क्षेत्र ..	0.25	0.07	0.05	0.05	0.04	Irrigated area
५ ओलिताचे क्षेत्राची एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	1.1	0.3	0.3	0.3	0.2	% to Total area
६ एकूण उत्पादन ..	39.57	24.22	27.85	25.39	23.99	Total production
७ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादन ..	37.22	23.29	25.97	25.14	23.44	Hy./HYV production
८ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	94.1	96.2	93.2	99.0	97.7	% to Total production

14. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : खरीप ज्वारी

Crop : Kharif Jowar

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	
९ ओलिताचे उत्पादन	0.56	0.09	0.05	0.09	0.07	Production of Irrigated area
१० ओलिताचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	1.4	0.4	0.2	0.4	0.3	% to Total production
११ एकूण सरासरी उत्पन्न	1818	1203	1425	1324	1256	Total Av. yield
१२ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे सरासरी उत्पन्न	1852	1223	1443	1326	1271	Hy./HYV Av. yield
१३ ओलिताचे सरासरी उत्पन्न	2252	1203	909	1728	1507	Av. yield of Irr. area
१४ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र	57.56	52.04	50.43	47.57	49.20	(a) Area
(ब) उत्पादन	69.86	49.63	52.80	48.24	46.71	(b) Production
१५ महाराष्ट्राची भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र	37.8	38.7	38.8	40.3	38.8	(a) Area
(ब) उत्पादन	56.6	48.8	52.7	52.6	51.4	(b) Production

१५. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : बाजरी

Crop : Bajra

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र ..	19.85	16.71	17.60	17.36	18.00	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. जातीच्या बियाण्याचे क्षेत्र	18.70	15.39	15.93	16.84	16.51	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	94.2	92.1	90.5	97.00	91.7	%2 to 1
४ ओलिताचे क्षेत्र ..	0.83	1.09	1.17	1.19	1.27	Irrigated area
५ ओलिताचे क्षेत्राची एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	4.2	6.5	6.6	6.9	7.1	% to Total area
६ एकूण उत्पादन ..	18.47	11.19	14.93	11.34	10.87	Total production
७ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादन ..	17.84	10.49	13.62	11.06	10.03	Hy./HYV production
८ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	96.6	93.7	91.2	97.5	92.3	% to Total production

15. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : बाजरी

Crop : Bajra .

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item	
							१६--१७
1	2	3	4	5	6		
९ ओलिताचे उत्पादन	..	1.10	1.22	1.40	1.47	1.35	Production of Irrigated area
१० ओलिताचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	..	6.0	10.9	9.4	13.0	12.4	% to Total production
११ एकूण सरासरी उत्पन्न	..	930	670	848	653	604	Total Av. yield
१२ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे सरासरी उत्पन्न	..	954	681	855	657	608	Hy./HYV Av. yield
१३ ओलिताचे सरासरी उत्पन्न	..	1320	1120	1198	1230	1065	Av. yield of Irr. area
१४ अखिल भारत--							All India--
(अ) क्षेत्र	..	99.80	96.68	92.97	88.55	96.40	(a) Area
(ब) उत्पादन	..	78.65	76.44	69.56	56.57	63.90	(b) Production
१५ महाराष्ट्राची भारताशी टक्केवारी							% to All India--
(अ) क्षेत्र	..	19.9	17.3	18.9	19.6	18.7	(a) Area
(ब) उत्पादन	..	23.5	14.6	21.5	20.0	17.0	(b) Production

१६. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

पीक : गहू

Crop : Wheat

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र ..	8.19	7.47	10.16	10.49	7.54	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. जातीच्या बियाण्याचे क्षेत्र	7.41	6.58	9.68	8.85	6.90	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	90.5	88.1	95.3	84.4	91.5	% 2 to 1
४ ओलिताचे क्षेत्र ..	6.54	5.65	7.37	7.83	6.22	Irrigated area
५ ओलिताचे क्षेत्राची एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	79.9	75.6	72.5	74.6	82.5	% to Total area
६ एकूण उत्पादन ..	11.87	6.71	13.09	14.36	9.48	Total production
७ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादन ..	11.13	6.24	12.94	12.79	8.88	Hy./HYV production
८ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	93.8	93.0	98.9	89.1	93.7	% to Total production

16. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : गहू

Crop: Wheat

बाब	९६--९७	९७--९८	९८--९९	९९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
९ ओलिताचे उत्पादन	.. 11.25	5.92	10.99	12.84	8.75	Production of Irrigated area
१० ओलिताचे उत्पादनाची एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	.. 94.8	88.2	84.0	89.4	92.3	% to Total production
११ एकूण सरासरी उत्पन्न	.. 1449	897	1289	1369	1256	Total Av. yield
१२ संकरित/अ. उ. दे. जातीचे सरासरी उत्पन्न	.. 1502	948	1337	1445	1286	Hy./HYV Av. yield
१३ ओलिताचे सरासरी उत्पन्न	.. 1719	1048	1491	1639	1406	Av. yield of Irr. area
१४ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र 258.87	266.96	275.23	274.34	249.60	(a) Area
(ब) उत्पादन 693.50	663.45	712.88	755.74	684.60	(b) Production
१५ महाराष्ट्राची भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र 3.2	2.8	3.7	3.8	3.0	(a) Area
(ब) उत्पादन 1.7	1.0	1.8	1.9	1.4	(b) Production

१७. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

17. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : रबी ज्वारी

Crop : Rabi Jowar

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	
	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र ..	34.47	34.87	28.20	32.73	31.84	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र ..	27.81	19.70	22.88	29.45	29.23	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	80.7	56.5	81.1	90.0	91.8	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	664	389	602	658	499	Average yield in kg./ha.
५ एकूण उत्पादन ..	22.90	13.58	16.98	21.53	15.89	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	4.81	3.92	3.73	4.41	4.49	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	14.01	11.2	13.2	13.5	14.1	% to total area
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन ..	5.79	2.48	3.98	4.99	4.25	Production from irrigated area
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	25.3	18.3	23.4	23.2	26.7	% to total production
८ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र ..	56.75	55.98	47.52	56.41	50.72	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	39.48	25.66	31.36	40.39	30.45	(b) Production
९ अखिल भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	60.7	62.3	59.3	58.0	62.8	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	58.0	52.9	54.1	53.3	52.2	(b) Production

१८. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

18. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : एकूण तृणधान्ये

Crop : Total Cereals

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	
१ एकूण क्षेत्र ..	104.09	99.07	96.04	100.36	98.24	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र ..	89.58	75.48	81.80	90.70	87.96	Hy/HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी ..	86.1	76.2	85.2	90.4	89.5	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	1199	855	1095	1045	865	Average yield in kg./ha.
५ एकूण उत्पादन ..	124.83	84.69	105.13	104.90	84.97	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	17.02	14.56	16.31	17.71	16.14	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	16.4	14.7	17.0	17.6	16.4	% to total area
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन ..	26.09	15.24	22.11	26.06	19.33	Production from irrigated area
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	20.9	18.0	21.0	24.8	22.7	% to total production
८ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र ..	1011.34	1009.76	1016.66	1018.69	997.10	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	1851.92	1792.79	1887.00	1955.25	1850.10	(b) Production
९ अखिल भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	10.3	9.8	9.4	9.9	9.9	(a) A.ea
(ब) उत्पादन ..	6.7	4.7	5.6	5.4	4.6	(b) Production

आलेख पृ. क्र. १६३ वर पहावा.

Graph is on page 163.

१९. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

19. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : तूर

Crop: Tur

बाब	९६--९७	९७--९८	९८--९९	९९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र	10.56	10.06	10.07	10.41	10.96	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	675	353	804	834	602	Average yield in kg./ha.
५ एकूण उत्पादन	7.13	3.55	8.09	8.68	6.60	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र	0.18	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	1.7	% to total area
७ अखिल भारत---						All India--
(अ) क्षेत्र	35.14	33.59	34.40	35.03	36.70	(a) Area
(ब) उत्पादन	26.56	18.50	27.08	27.91	23.60	(b) Production
८ अखिल भारताशी टक्केवारी--						%All India--
(अ) क्षेत्र	30.1	29.9	29.3	29.7	29.9	(a) Area
(ब) उत्पादन	26.8	19.2	29.9	31.1	28.०	(b) Production

२०. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)
20. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : हरभरा

Crop : Gram

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	6
१ एकूण क्षेत्र	6.96	7.15	9.04	9.33	6.76	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र	Hy/HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	666	407	621	643	519	Average yield in kg./ha.
५ एकूण उत्पादन	4.63	2.91	5.62	6.00	3.51	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र	2.42	1.90	2.41	2.55	2.01	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	34.8	26.6	26.7	27.3	29.7	% to total area
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन	1.80	0.92	1.66	1.82	1.17	Production from irrigated area
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	38.9	31.6	29.5	30.3	33.3	% to total production
८ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र	68.47	75.63	84.69	63.05	48.80	(a) Area
(ब) उत्पादन	55.66	61.32	68.01	50.82	33.90	(b) Production
९ अखिल भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र	10.2	9.5	10.7	14.8	13.9	(a) Area
(ब) उत्पादन	8.3	4.7	8.3	11.8	10.4	(b) Production

२१. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

21. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : उडीद

Crop: Udid

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	
	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९--२०००	२०००--०१	Item
१	२	३	४	५	६	
१ एकूण क्षेत्र ..	५.४२	५.३८	५.४६	५.६६	५.८४	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	६११	४०१	६३१	४९०	३५८	Average yield in kg.
५ एकूण उत्पादन ..	३.३१	२.१६	३.४४	२.७८	२.०९	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	% to total area
७ अखिल भारत---						All India--
(अ) क्षेत्र ..	३०.०७	३०.६४	२९.१६	२८.८७	२९.४२	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	१४.५५	१२.९०	१३.५०	१२.७२	१२.२९	(b) Production
८ अखिल भारताशी टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	१८.०	१७.६	१८.७	१९.६	१९.९	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	२२.७	१६.७	२५.५	२१.९	१७.०	(b) Production

२२. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)
 22. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : मूग

Crop : Mung

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	Item
	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र ..	6.59	6.25	6.64	6.75	7.24	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	529	313	575	466	342	Average yield in kg./ha.
५ एकूण उत्पादन ..	3.48	1.96	3.82	3.14	2.47	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	0.02	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	0.3	% to total area
७ अखिल भारत---						All India--
(अ) क्षेत्र ..	30.63	30.17	30.54	28.91	30.80	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	13.16	9.54	11.62	11.01	10.55	(b) Production
८ अखिल भारताशी टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	21.5	20.7	21.7	23.3	23.5	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	26.4	20.5	32.9	28.5	23.4	(b) Production

२३. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

23. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : एकूण कडधान्ये

Crop : Total Pulses

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९--२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	6
१ एकूण क्षेत्र ..	33.63	32.67	35.06	36.06	35.57	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. जातीच्या बियाणांचे क्षेत्र	Hy/HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	604	365	644	613	460	Average yield in kg./ha.
५ एकूण उत्पादन ..	20.31	11.91	22.57	22.09	16.37	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र ..	2.70	1.90	2.41	2.55	2.01	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी ..	8.0	5.8	6.9	7.1	5.7	% to total area
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन ..	2.01	0.92	1.66	1.82	1.17	Production from irrigated area
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी ..	9.9	7.7	7.4	8.2	7.1	% to total production
८ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र ..	224.47	228.71	235.01	211.90	200.00	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	142.44	129.79	149.07	133.50	110.60	(b) Production
९ अखिल भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	15.0	14.3	14.9	17.0	17.8	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	14.3	9.2	15.1	16.5	14.8	(b) Production

आलेख पृ. क्र. १६४ वर पहावा.

Graph is on page No. 164.

२४. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

24. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : एकूण अन्नधान्ये

Crop : Total Foodgrains

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र	137.72	131.74	131.11	136.42	133.82	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र	89.58	75.48	81.80	90.70	87.96	Hy/HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	65.0	57.3	62.4	66.5	66.7	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	1054	733	974	931	757	Average yield in kg./ha.
५ एकूण उत्पादन	145.14	96.60	127.70	126.99	101.33	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र	19.72	16.46	18.72	20.25	18.15	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	14.3	12.5	14.3	14.8	13.6	% to total area
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन	28.10	16.16	23.78	27.88	20.51	Production from irrigated area
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	19.4	16.7	18.6	22.0	20.2	% to total production
८ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र	1235.81	1238.47	1251.67	1230.59	1197.10	(a) Area
(ब) उत्पादन	1994.36	1922.59	2036.07	2088.75	1960.70	(b) Production
९ अखील भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र	11.1	10.6	10.5	11.1	11.2	(a) Area
(ब) उत्पादन	7.3	5.0	6.3	6.1	5.2	(b) Production

आलेख पृ. क्र. १६५ वर पहावा.

Graph is on page 165.

२५. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख गाठी १७० कि. ग्रॅ. प्रत्येकी)

27. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh bales 170 k. g. each) in Maharashtra State
पीक : कापूस Crop : Cotton

बाब	९६--९७	९७--९८	९८--९९	९९--२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
१ एकूण क्षेत्र	31.28	31.39	31.99	32.54	30.77	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र	27.93	28.69	30.05	31.61	29.97	Hy/HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	89.3	91.4	93.9	97.1	97.4	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (रुई)(कि. ग्रॅ. मध्ये)	174	95	139	162	100	Average yield (lint) (kg./ha.)
५ कापसाचे उत्पादन (लाख गाठीत प्रत्येकी १७० कि. ग्रॅ.)	31.95	17.53	26.19	30.99	18.03	Production of cotton (lakh bales of 170 kg. each)
६ ओलित क्षेत्र	1.29	0.75	0.65	0.78	0.81	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	4.1	2.4	2.0	2.4	2.6	% to total area
७ ओलिताचे क्षेत्रातील उत्पादन (लाख गाठी)	2.44	1.10	0.99	1.14	1.07	Production from irrigated area (lakh bales)
एकूण उत्पादनाशी टक्केवारी	7.6	6.3	3.8	3.7	5.9	% to total production
८ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र	91.21	88.68	93.42	87.59	84.10	(a) Area
(ब) उत्पादन	142.31	108.51	122.87	116.44	93.90	(b) Production
९ अखिल भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र	34.3	35.4	34.2	37.2	36.6	(a) Area
(ब) उत्पादन	22.5	16.2	21.3	26.6	19.2	(b) Production

आलेख पृ. क्र. १६७ वर पहावा.

Graph is on page 167.

२६. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)
 26. Area (Lakh ha.) Average yield (tonnes./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : ऊस

Crop : Sugarcane

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	6
१ एकूण क्षेत्र ..	6.30	5.41	6.09	6.86	6.87	Total area
२ तोडणीचे क्षेत्र ..	4.67	4.60	5.30	5.90	5.95	Harvested area
३ सरासरी उत्पन्न उसाचे (टन/हेक्टर) ..	81.8	82.9	89.0	90.1	83.3	Average yield (tonnes/ha.) cane
४ उसाचे उत्पादन ..	382.38	381.74	471.51	531.40	495.69	Production of cane
५ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र ..	41.74	39.30	40.55	42.25	43.20	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	2775.60	2795.41	2887.22	2990.36	3003.20	(b) Production
६ भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) तोडणीचे क्षेत्राशी ..	11.2	11.7	13.1	14.0	13.8	(a) Harv. Area
(ब) (ऊस) उत्पादनाशी ..	13.8	13.7	16.3	17.8	16.5	(b) Production (cane)

आलेख पृ. क्र. १६८ वर पहावा.

Graph is on page 168.

२७. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

27. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : भुईमूग

Crop : Groundnut

बाब	९६--९७	९७--९८	९८--९९	९९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
Kharif Groundnut						
१ एकूण क्षेत्र	4.57	4.17	4.08	4.06	4.04	Total area
२ संकरित/अ. उ. दे. क्षेत्र	Hy./HYV area
३ टक्केवारी २ ची १ शी	% 2 to 1
४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. गॅ. मध्ये)	1255	1008	1164	950	893	Average yield in (kg./ha.)
५ एकूण उत्पादन	5.73	4.20	4.75	3.86	3.61	Total production
६ ओलिताचे क्षेत्र	0.32	0.14	0.11	0.12	0.12	Irrigated area
एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	7.0	3.4	2.7	3.0	3.0	% to total area
७ अखिल भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र	64.57	60.65	58.86	58.34	57.64	(a) Area
(ब) उत्पादन	69.45	59.05	69.13	38.78	47.07	(b) Production
८ अखिल भारताशी टक्केवारी						% to All India--
(अ) क्षेत्र	7.1	6.9	6.9	7.0	7.0	(a) Area
(ब) उत्पादन	8.3	7.1	6.9	10.0	7.7	(b) Production
Summer Groundnut						
९ एकूण क्षेत्र	1.23	1.16	1.35	1.34	0.86	Total Area
१० एकूण उत्पादन	1.82	1.46	1.93	1.86	1.09	Total Production

२८. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

28. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : तीळ, जवस, करडई, सूर्यफूल व सोयाबीन

Crop : Sesamum, Linseed, Safflower, Sunflower & Soyabean

बाब	९६--९७	९७--९८	९८--९९	९९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	
Sesamum						
१ एकूण क्षेत्र ..	1.61	1.48	1.43	1.30	1.37	Total area
२ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	288	253	305	302	221	Average yield (kg./ha.)
३ एकूण उत्पादन ..	0.46	0.38	0.43	0.39	0.30	Total Production
४ अखील भारताशी एकूण उत्पादनाची टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	8.1	8.9	8.9	8.0	7.8	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	7.2	6.7	8.2	7.5	5.1	(b) Production
Linseed						
५ एकूण क्षेत्र ..	1.20	1.11	1.04	0.98	0.70	Total Area
६ सरासरी उत्पन्न ..	308	132	264	290	233	Average yield
७ एकूण उत्पादन ..	0.37	0.15	0.28	0.28	0.16	Total Production
८ अखील भारताशी टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	14.5	14.0	13.9	13.1	11.8	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	12.0	6.3	10.6	9.7	8.2	(b) Production

२८. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)--चालू
 28. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State--Contd.

पीक : तीळ, जवस, करडई, सूर्यफूल व सोयाबीन

Crop : Sesamum, Linseed, Safflower, Sunflower & Soyabean

बाब	९६--९७	९७--९८	९८--९९	९९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	
	2	3	4	5	6	
Safflower						
९ एकूण क्षेत्र ..	5.09	4.62	3.21	3.17	2.96	Total area
१० सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	632	126	549	550	412	Average yield (kg./ha.)
११ एकूण उत्पादन ..	3.22	0.58	1.76	1.74	1.22	Total Production
१२ अखिल भारताशी टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	71.4	74.5	73.0	72.4	69.6	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	70.8	46.8	72.7	62.8	60.7	(b) Production
Sunflower						
१३ एकूण क्षेत्र ..	5.11	4.06	4.41	4.02	3.37	Total Area
१४ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (कि. ग्रॅ. मध्ये)	617	346	447	523	520	Average yield (kg./ha.)
१५ एकूण उत्पादन ..	3.15	1.41	1.97	2.10	1.75	Total Production
१६ अखिल भारताशी टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र ..	26.4	23.3	24.2	30.2	26.7	(a) Area
(ब) उत्पादन ..	25.2	15.9	20.9	26.2	26.5	(b) Production

२८. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)--समाप्त

28. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State--Concl'd.

पीक : तीळ, जवस, करडई, सूर्यफूल व सोयाबीन

Crop : Sesamum, Linseed, Safflower, Sunflower & Soyabean

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	2	3	4	5	6	
Soyabean						
१७ एकूण क्षेत्र	6.48	8.56	10.55	11.64	11.42	Total Area
१८ सरासरी हेक्टरी उत्पन्न	1287	988	1395	1392	1109	Average yield
१९ एकूण उत्पादन	8.34	8.45	14.72	16.20	12.66	Total Production
२० अखील भारताशी टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र	11.9	14.3	16.2	19.5	18.6	(a) Area
(ब) उत्पादन	15.5	13.0	20.6	23.9	24.9	(b) Production

२९. महाराष्ट्र राज्यातील क्षेत्र (लाख हेक्टरमध्ये), सरासरी हेक्टरी उत्पन्न (किलोग्रॅममध्ये) व उत्पादन (लाख टनामध्ये)

29. Area (Lakh ha.) Average yield (kg./ha.) and Production (Lakh tonnes) in Maharashtra State

पीक : एकूण तेलबिया

Crop: Total Oil-seeds

बाब	१६--१७	१७--१८	१८--१९	१९-२०००	२०००-०१	Item
1	96--97	97--98	98--99	99--2000	2000--01	
१ एकूण क्षेत्र	26.10	26.04	26.99	27.39	25.59	Total area
२ एकूण उत्पादन	23.29	16.82	26.08	26.69	20.99	Total Production
३ सरासरी उत्पन्न (किलो/हेक्टरमध्ये)	893	646	966	974	820	Average yield (kg./ha.)
४ अखील भारत--						All India--
(अ) क्षेत्र	263.38	261.24	262.29	243.73	230.40	(a) Area
(ब) उत्पादन	243.85	213.25	247.48	208.72	182.00	(b) Production
५ अखील भारताशी टक्केवारी--						% to All India--
(अ) क्षेत्र	9.9	10.0	10.3	11.2	11.1	(a) Area
(ब) उत्पादन	9.6	7.9	10.5	12.8	11.5	(b) Production

आलेख पृ. क्र. १६६ वर पहावा.

Graph is on page 166.

-
-
३०. महाराष्ट्रातील संकरित आणि अधिक उत्पन्न देणाऱ्या जातींची व्याप्ती
- 30. Coverage under Hybrid and High Yielding Varieties in Maharashtra.**
-
-

वर्ष	खरीप पिके Kharif Crops							रब्बी	
	अऊदे	संकरित	संकरित	संकरित	एकूण	संकरित	अऊदे	संकरित	
	भात	अऊदे ज्वारी	अऊदे बाजरी	मका	खरीप	ज्वारी	गहू	मका	
	HYV Paddy	Hy./HYV Jowar	Hy./HYV Bajari	Hy. Maize	Total Kharif	Hy./HYV Jowar	HYV Wheat	Hy. Maize	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
१९७०--७१	.. 2.12	4.87	4.81	0.05	11.85	0.13	2.09	0.01	
१९७५--७६	.. 5.08	7.54	4.09	0.19	16.90	0.74	9.76	0.08	
१९८०--८१	.. 9.13	17.60	6.10	0.48	33.31	1.66	8.14	0.07	
१९८५--८६	.. 10.44	21.94	10.08	0.51	42.97	13.33	6.36	0.13	
१९९०--९१	.. 12.00	24.62	14.77	0.80	52.19	16.10	7.31	0.27	
१९९२--९३	.. 12.29	26.06	17.10	1.40	56.85	14.70	4.89	0.22	
१९९३--९४	.. 12.50	23.86	16.18	1.70	54.24	18.12	6.85	0.28	
१९९४--९५	.. 13.00	21.62	16.03	1.91	52.56	17.41	6.81	0.24	
१९९५--९६	.. 12.57	18.62	15.19	2.13	48.51	23.96	6.25	0.10	
१९९६--९७	.. 12.64	20.10	18.70	2.55	53.99	27.81	7.41	0.08	
१९९७--९८	.. 12.57	19.04	15.39	1.54	48.54	19.70	6.58	0.32	
१९९८--९९	.. 12.99	17.99	15.93	1.49	48.40	22.88	9.68	0.49	
१९९९--२०००	.. 14.08	18.96	16.84	1.60	51.48	29.45	8.85	0.51	
२०००--२००१	.. 14.12	18.45	16.51	1.97	51.05	29.23	6.90	0.53	

30. Coverage under Hybrid and High Yielding Varieties in Maharashtra

(Unit lakh ha.)

Rabi		उन्हाळी Summer					
एकूण रब्बी Total Rabi 10	अउदे भात HYV Paddy 11	संकरित मका Hy. Maize 12	संकरित ज्वारी Hy. Jowar 13	एकूण उन्हाळी Total Summer 14	एकूण Grand Total 15	पूर्वीच्या वर्षापेक्षा वाढीची टक्केवारी Percentage increase over previous year 16	Year
2.23	0.05	0.05	14.13	44.0	1970-71
10.58	0.31	..	0.6	0.37	27.85	49.8	1975-76
9.87	0.28	0.28	43.46	7.5	1980-81
19.82	0.19	0.19	62.98	8.5	1985-86
23.68	0.38	0.38	76.25	4.2	1990-91
19.81	0.24	0.24	76.90	8.5	1992-93
25.25	0.28	0.28	79.77	3.7	1993-94
24.46	0.30	0.30	77.32	--3.1	1994-95
30.31	0.35	0.35	79.17	2.4	1995-96
35.30	0.29	0.29	89.58	13.1	1996-97
26.60	0.33	0.33	75.47	--15.75	1997-98
33.05	0.35	0.35	81.80	8.39	1998-99
38.81	0.41	0.41	90.70	10.88	1999-2000
36.66	0.25	0.25	87.96	--3.02	2000-2001

३१. महाराष्ट्रातील प्रमुख फळे आणि भाजीपाला क्षेत्र

(क्षेत्र '०००' हेक्टरमध्ये)

वर्ष	फळे				
	द्राक्षे	केळी	आंबा	मोसंबी	संत्रा
	Grapes	Banana	Mangoes	Sweet orange	Mandrin orange
1	2	3	4	5	6
१९६०--६१	1	23	12	12	6
१९७०--७१	2	37	11	8	17
१९७५--७६	2	44	15	7	20
१९८०--८१	3	54	12	3	26
१९८५--८६	6	58	17	3	36
१९८८--८९	11	62	32	5	43
१९८९--९०	14	70	28	6	47
१९९०--९१	16	78	34	7	48
१९९१--९२	20	72	36	7	46
१९९२--९३	22	92	40	7	51
१९९३--९४	26	75	53	7	54
१९९४--९५	27	78	55	7	60
१९९५--९६	25	70	67	14	84
१९९६--९७	27	70	74	16	82

31. Area under major fruits and vegetables in Maharashtra

(Area in '000' hectares)

FRUITS						Year
लिंबू Sour lime 7	पेरू Guava 8	चिक्कू Chiku 9	काजू Cashewnut 10	इतर फळे Other fruits 11	एकूण फळे Total fruits 12	
1	4	..	4	6	69	1960-61
2	5	1	11	2	96	1970-71
2	5	1	16	5	117	1975-76
3	5	1	18	7	132	1980-81
5	5	1	16	7	154	1985-86
6	5	1	20	14	199	1988-89
7	6	2	22	16	218	1989-90
7	6	3	23	20	242	1990-91
6	6	3	27	21	244	1991-92
8	8	4	28	23	283	1992-93
8	7	5	34	22	291	1993-94
8	8	5	35	26	309	1994-95
8	8	7	48	39	370	1995-96
7	7	8	45	45	381	1996-97

३१. महाराष्ट्रातील प्रमुख फळे आणि भाजीपाला क्षेत्र--समाप्त

(क्षेत्र '०००' हेक्टरमध्ये)

वर्ष	भाजीपाला			
	बटाटा	रताळी	कांदा	कोबी
	Potato 13	Sweet Potato 14	Onion 15	Cabbage 16
१९६०--६१	16	6	22	2
१९७०--७१	11	5	50	3
१९७५--७६	11	6	49	3
१९८०--८१	13	5	61	4
१९८५--८६	14	5	63	6
१९८८--८९	17	6	94	7
१९८९--९०	14	6	101	8
१९९०--९१	16	5	90	9
१९९१--९२	15	5	87	8
१९९२--९३	16	5	86	8
१९९३--९४	15	5	86	10
१९९४--९५	15	5	92	10
१९९५--९६	15	4	89	9
१९९६--९७	15	1	103	10

31. Area under major fruits and vegetables in Maharashtra-Concl'd.

(Area in '000' hectares)

VEGETABLES					
वांगी Brinjal 17	टोमॅटो Tomato 18	भेंडी Bhendi 19	इतर भाजीपाला Other Veg. 20	एकूण भाजीपाला Total Veg. 21	Year
9	5	3	15	78	1960-61
13	8	4	22	116	1970-71
12	10	4	24	119	1975-76
16	14	5	27	145	1980-81
23	18	6	37	172	1985-86
29	25	10	69	257	1988-89
31	27	11	68	266	1989-90
32	29	9	76	266	1990-91
30	27	9	58	239	1991-92
30	28	9	67	249	1992-93
30	30	7	54	237	1993-94
32	29	8	52	243	1994-95
32	31	9	58	247	1995-96
37	34	10	59	269	1996-97

३२. महाराष्ट्रातील पीक निहाय क्षेत्राचा निर्देशांक

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	१९६९--६२		१९८१--८२		१९९१--९२	१९९४--९५
	१९६१--६२		१९८१--८२		१९९१--९२	१९९४--९५
	महाराष्ट्र	भारत	महाराष्ट्र	भारत		
1	Maharashtra State	All India	Maharashtra State	All India	6	7
भात	99.1	93.5	111.6	110.1	118.3	116.9
गहू	108.7	85.5	120.0	139.4	77.3	96.0
खरीप ज्वारी	96.1	N.A.	120.3	N.A.	106.3	90.0
रबी ज्वारी	113.8	N.A.	108.9	N.A.	85.0	97.7
एकूण ज्वारी	106.1	98.2	113.9	89.2	94.3	94.4
बाजरी	81.9	90.2	84.3	94.7	92.1	86.3
बाली	106.7	111.6	95.6	58.7	16.5	56.1
मका	61.5	78.7	143.9	101.4	225.6	486.9
रागी	105.7	105.2	100.6	108.4	93.0	76.9
कोद्रा	115.5	N.A.	69.0	N.A.	28.9	32.1
इतर तृणधान्ये	97.8	98.8	86.0	78.5	57.9	47.2
एकूण तृणधान्ये	100.4	92.8	107.5	105.3	95.2	96.1
हरभरा	115.7	124.1	120.9	102.3	124.2	215.3
तूर	91.2	92.6	106.4	113.5	162.6	169.0
इतर कडधान्ये	87.1	103.8	98.2	113.3	98.2	107.9

टीप--निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

सन १९९६--९७ पर्यंतचे निर्देशांक सुधारीत आहेत.

32. Cropwise Index Number of AREA in Maharashtra State

(Base :Triennium ending 1969-70)

१९९५--९६ 1995--96	१९९६--९७ 1996--97	१९९७--९८ 1997--98	१९९८--९९ 1998--99	१९९९--२००० 1999--2000	२०००--२००१ 2000--2001	Crop
8	9	10	11	12	13	
116.7	114.5	111.0	111.5	114.3	113.6	Rice
92.2	98.1	89.5	121.7	125.7	90.4	Wheat
87.8	86.2	79.7	77.4	76.0	75.7	Kharif Jowar
105.1	105.3	106.5	86.1	100.0	97.2	Rabi Jowar
97.6	97.0	94.8	82.3	89.5	87.8	Total Jowar
84.1	96.3	81.1	85.4	84.2	87.3	Bajri
6.6	29.7	56.0	49.5	46.2	29.7	Barley
405.0	461.5	546.1	611.1	636.9	744.1	Maize
69.4	75.5	73.7	73.9	73.7	72.9	Ragi
20.6	16.6	33.4	30.7	31.0	27.8	Kodra
44.1	51.6	59.6	78.5	53.3	102.0	Other Cereals
96.5	99.2	94.4	91.6	95.7	93.7	Total Cereals
210.1	199.5	205.1	259.3	267.4	193.9	Gram
168.7	171.4	163.3	163.5	169.1	178.0	Tur
94.7	96.1	92.2	95.1	97.3	106.4	Other Pulses

Note : Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

N. A.--Not available.

Index Numbers upto year 1996--97 are fully revised.

३२. महाराष्ट्रातील पीक निहाय क्षेत्राचा निर्देशांक--समाप्त

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	१९६९--६२		१९८१--८२		१९९१--९२	१९९४--९५
	१९६१--६२		१९८१--८२		१९९१--९२	१९९४--९५
	महाराष्ट्र	भारत	महाराष्ट्र	भारत		
1	Maharashtra State	All India	Maharashtra State	All India	6	7
एकूण कडधान्ये	९१.९	१०९.६	१०३.१	१०९.५	११६.६	१३६.३
एकूण अन्नधान्ये	९८.७	९५.९	१०६.६	१०६.१	९९.५	१०४.२
भुईमूग	१२२.१	९५.१	७३.५	१०२.३	८०.७	६७.३
तीळ	७३.०	९०.६	७९.९	१०५.२	१७९.२	१५१.४
सरसु, मोहरी व जयस	१३१.०	१०७.३	१३२.५	१२०.९	८६.२	८६.६
एरंडी	१३७.८	११३.६	११६.८	१३५.१	१३२.७	१९९.१
एकूण तेलबिया	११७.२	९८.७	८३.३	१०९.७	९४.३	८१.३
कापूस	९८.१	१०२.३	९४.९	१०३.५	१००.६	१०१.१
अंबाडी	९३.९	१३४.४	७२.२	१०५.२	३८.१	४४.९
एकूण तंतुमय	९८.०	१०६.१	९४.४	१०४.०	९९.२	९९.८
ऊस	७९.६	१००.५	१९३.९	१३२.४	२९५.८	३३६.२
तंवाखू	१९६.७	९६.३	७७.९	१०२.२	४८.९	७१.३
बटाटा	११५.२	७२.०	१०८.८	१५९.९	१२५.८	१२८.३
मिरची	९९.८	८६.५	८४.४	११२.७	७०.५	७५.६
एकूण संकीर्ण	९३.०	१०८.७	१३४.८	N.A.	१७४.०	१९५.६
एकूण अन्नधान्याशिवाय	१०३.१	९८.९	९४.३	११४.०	१०३.५	१०१.९
सर्व प्रकारच्या वस्तू	९९.८	९६.६	१०३.५	१०८.१	१००.५	१०३.६

टीप--निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे

दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

सन १९९६--९७ पर्यंतचे निर्देशांक सुधारीत आहेत.

32. Cropwise Index Number of AREA in Maharashtra State--Concl'd.

(Base:Triennium ending 1969-70)

१९९५--९६	१९९६--९७	१९९७--९८	१९९८--९९	१९९९--२०००	२०००--२००१	Crop
1995--96	1996--97	1997--98	1998--99	1999--2000	2000--2001	
8	9	10	11	12	13	
127.2	127.3	123.7	132.7	136.5	134.7	Total pulses
102.7	104.9	100.3	99.8	103.9	101.9	Total foodgrains
64.5	63.3	58.2	59.3	59.1	53.6	Groundnut
131.8	99.0	91.4	87.7	80.1	84.3	Sesamum
84.8	64.3	63.8	61.0	56.6	41.0	R. M. Linseed
58.4	37.2	238.9	268.1	292.0	480.5	Casterseed
76.1	68.0	63.8	63.8	62.1	56.9	Total oil-seeds
112.2	114.1	114.4	116.6	118.6	112.2	Cotton
30.0	26.4	50.6	48.5	50.1	43.2	Mesta
110.4	112.2	113.1	115.2	117.2	110.7	Total Fibres
342.8	309.8	298.8	344.4	383.6	387.0	Sugarcane
41.4	43.9	77.1	75.4	76.2	67.1	Tobacco
124.9	127.5	130.9	133.4	133.4	134.3	Potato
71.3	75.2	67.4	62.8	65.5	68.5	Chillies
195.4	179.7	175.0	193.6	212.7	215.4	Total Misc.
107.1	104.6	103.6	106.4	108.6	103.2	Total non-foodgrains
103.8	104.8	101.2	101.5	105.1	102.2	All commodities

Note : Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

N. A.--Not available.

Index Numbers upto year 1996--97 are fully revised.

३३. महाराष्ट्रातील पीक निहाय उत्पादनाचा निर्देशांक

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	वजन Weight		१९६९-६२ 1961-62		१९८१-८२ 1981-82		१९९१-९२ 1991-92
	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	
	2	3	4	5	6	7	8
भात	11.52	33.96	110.5	90.8	178.7	136.2	154.6
गहू	4.81	12.15	110.0	66.9	219.5	207.4	163.2
खरीप ज्वारी	N.A.	N.A.	84.3	N.A.	191.1	N.A.	135.8
रबी ज्वारी	N.A.	N.A.	106.4	N.A.	115.3	N.A.	74.0
एकूण ज्वारी	21.12	4.86	94.4	80.7	156.5	122.2	107.6
बाजरी	5.80	2.83	68.0	75.8	122.3	116.0	141.4
बाली	0.01	1.34	88.2	110.5	96.2	69.3	22.6
मका	0.24	3.06	62.9	73.8	220.6	112.2	333.9
रागी	1.19	1.01	107.9	106.0	159.2	156.5	117.7
कोदरा	0.09	N.A.	107.9	N.A.	56.8	N.A.	39.1
इतर तृणधान्ये	0.27	0.81	100.3	112.9	93.5	90.0	132.5
एकूण तृणधान्ये	45.05	60.05	97.0	84.6	163.8	145.5	131.4
हरभरा	1.32	3.58	132.7	110.8	152.8	89.2	200.6
तूर	4.46	1.35	114.9	77.7	131.2	125.7	120.5
इतर कडधान्ये	4.66	3.14	87.8	105.0	105.5	110.8	89.3
एकूण कडधान्ये	10.44	8.07	105.1	103.0	122.5	103.7	116.7
एकूण अन्नधान्ये	55.49	68.12	98.5	86.8	156.0	140.5	128.6

टीप--निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किंमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

सन १९९६-९७ पर्यंतचे निर्देशांक सुधारीत आहेत.

33. Cropwise Index Number of PRODUCTION in Maharashtra State

(Base: Triennium ending 1969-70)

१९९४--९५	१९९५--९६	१९९६--९७	१९९७--९८	१९९८--९९	१९९९-२०००	२०००--२००१	Crop
1995--95	1995--96	1996--97	1997--98	1998--99	1999--2000	2000--2001	
9	10	11	12	13	14	15	
176.2	194.7	195.9	175.3	180.6	187.3	141.3	Rice
299.3	254.4	308.9	174.5	340.6	373.8	246.6	Wheat
182.7	184.3	231.7	141.8	163.1	148.7	140.5	Kharif Jowar
109.8	143.1	159.7	94.7	118.4	150.1	110.8	Rabi Jowar
149.4	165.5	198.8	120.3	142.7	149.4	126.9	Total Jowar
174.2	152.9	290.6	176.1	234.9	178.5	171.1	Bajri
73.6	5.7	39.6	79.2	67.9	62.3	39.6	Barley
1055.8	861.6	995.8	961.3	1630.6	1396.1	977.1	Maize
108.6	97.2	104.0	93.5	101.3	107.0	81.9	Ragi
41.0	27.2	22.2	43.0	40.0	40.0	36.6	Kodra
89.4	80.6	80.1	81.9	143.6	97.3	173.1	Other Cereals
178.6	181.9	222.3	150.7	192.0	191.7	152.5	Total Cereals
444.0	375.2	445.3	283.0	546.6	583.7	341.3	Gram
171.1	202.3	238.1	118.7	270.3	290.1	220.6	Tur
167.3	159.9	201.8	127.8	207.8	173.6	146.7	Other Pulses
203.9	205.2	248.1	143.5	277.3	275.2	202.9	Total Pulses
183.4	186.3	227.1	149.4	208.1	207.5	162.0	Other Foodgrains

Note : Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

N. A.--Not available.

Index Numbers upto year 1996--97 are fully revised.

३३. महाराष्ट्रातील पीक निहाय उत्पादनाचा निर्देशांक--समाप्त

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	वजन		१९६९--६२		१९८१--८२		१९९१--९२
	Weight		१९६१--६२		१९८१--८२		१९९१--९२
	महाराष्ट्र	भारत	महाराष्ट्र	भारत	महाराष्ट्र	भारत	
1	Mah. State	All India	Mah. State	All India	Mah. State	All India	8
भुईमूग	9.25	4.82	124.6	91.8	73.6	140.0	86.0
तीळ	0.70	0.62	75.1	85.0	78.0	134.2	187.9
सरसु, मोहरी व जवस	0.58	1.72	162.4	94.4	141.7	150.5	76.0
एरंडी	0.01	0.11	100.0	121.9	183.3	258.1	333.3
एकूण तेलबिया	10.54	10.96	123.5	89.6	77.7	138.8	92.4
कापूस	8.43	3.01	73.5	85.7	103.4	140.7	84.8
अंबाडी	0.03	0.15	145.9	166.1	64.5	136.3	33.4
एकूण तंतूमय	8.46	4.03	73.8	97.6	103.3	138.9	84.6
ऊस	21.64	7.01	81.1	88.7	221.4	156.3	282.3
तंबाखू	0.18	1.14	270.8	94.1	120.8	146.1	106.2
बटाटा	0.35	1.41	118.9	60.4	86.8	237.5	146.8
मिरची	3.34	1.11	95.1	90.4	81.6	118.7	63.1
एकूण संकीर्ण	25.51	16.89	84.8	90.1	200.6	N.A.	250.5
एकूण अन्नधान्याशिवाय	44.51	31.88	91.8	86.9	153.0	148.0	181.5
सर्व प्रकारच्या वस्तू	100.00	100.00	95.5	86.8	154.7	142.9	152.1

टीप--निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किंमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

सन १९९६--९७ पर्यंतचे निर्देशांक सुधारीत आहेत.

33. Cropwise Index Number of PRODUCTION in Maharashtra State--*Concl'd.*

(Base :Triennium ending 1969-70)

१९९४--९५	१९९५--९६	१९९६--९७	१९९७--९८	१९९८--९९	१९९९-२०००	२०००--२००१	Crop
1994--95	1995--96	1996--97	1997--98	1998--99	1999--2000	2000--2001	
9	10	11	12	13	14	15	
101.2	102.3	120.3	90.1	106.3	91.1	74.8	Groundnut
173.4	174.0	146.2	118.4	143.4	124.1	95.4	Sesamum
124.3	128.1	113.3	50.0	88.5	92.0	53.9	R. M. Linseed
333.3	116.7	116.7	333.3	483.3	466.7	716.7	Caster Seed
107.5	108.5	121.6	90.0	108.1	93.7	75.6	Total Oil-seeds
173.9	206.3	234.4	128.6	192.1	227.3	132.2	Cotton
7.0	4.7	4.1	42.5	40.1	41.8	36.0	Mesta
173.3	205.6	233.6	128.3	191.6	226.7	131.9	Total Fibres
311.9	311.1	269.1	295.5	365.0	374.0	348.9	Sugarcane
252.1	108.3	131.3	285.4	160.4	229.2	193.8	Tobacco
138.4	130.9	142.5	148.3	149.7	146.0	148.5	Potato
71.9	68.1	72.2	67.3	63.9	65.3	67.2	Chillies
277.7	275.4	240.6	263.6	321.2	329.5	308.2	Total Misc.
217.5	222.6	211.1	196.7	246.1	254.1	219.6	Total Non-foodgrain
198.6	202.4	220.0	170.5	225.0	228.2	187.6	All Commodities

Note : Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

N. A.--Not available.

Index Numbers upto year 1996--97 are fully revised.

३४. महाराष्ट्रातील पीक निहाय सरासरी उत्पादनाचा निर्देशांक

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	१९६१--६२		१९८१--८२		१९९१--९२	१९९४--९५
	१९६१--६२		१९८१--८२		१९९१--९२	१९९४--९५
	महाराष्ट्र	भारत	महाराष्ट्र	भारत		
1	Mah. State	All India	Mah. State	All India	6	7
	2	3	4	5		
भात	111.5	97.1	160.1	123.7	130.6	150.7
गहू	101.2	78.3	182.9	148.8	211.2	311.8
खरीप ज्वारी	87.7	N.A.	185.9	N.A.	127.7	203.0
रबी ज्वारी	93.5	N.A.	105.8	N.A.	87.1	112.4
एकूण ज्वारी	89.0	82.2	137.5	137.0	114.1	158.4
बाजरी	83.0	84.3	145.1	122.5	153.5	201.9
बाली	82.7	99.6	100.6	118.1	137.3	131.3
मका	102.3	93.6	153.3	110.7	148.0	216.9
रागी	102.1	100.6	138.3	144.4	126.4	141.2
कोद्रा	93.4	N.A.	82.4	N.A.	135.2	127.9
इतर तृणधान्ये	102.6	114.3	108.7	114.6	228.8	189.3
एकूण तृणधान्ये	95.9	91.2	149.3	138.2	133.2	177.8
हरभरा	114.7	89.8	126.4	87.2	161.5	206.2
तूर	126.0	83.9	123.3	110.7	74.1	101.2
इतर कडधान्ये	100.8	101.1	107.4	97.8	90.9	155.1
एकूण कडधान्ये	113.6	93.4	117.1	95.6	90.4	138.1
एकूण अन्नधान्ये	99.0	92.1	143.5	126.3	123.2	167.7

टीप--निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किंमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

सन १९९६--९७ पर्यंतचे निर्देशांक सुधारीत आहेत.

34. Cropwise Index Number of AVERAGE YIELD in Maharashtra State

(Base :Triennium ending 1969-70)

१९९५--९६	१९९६--९७	१९९७--९८	१९९८--९९	१९९९--२०००	२०००--२००१	Crop
1995--96	1996--97	1997--98	1998--99	1999--2000	2000--2001	
8	9	10	11	12	13	
166.8	171.1	157.9	162.0	163.9	124.3	Rice
275.9	314.7	195.0	279.9	297.4	273.0	Wheat
210.0	268.8	177.9	210.6	195.7	185.7	Kharif Jowar
136.1	151.7	88.9	137.5	150.2	114.0	Rabi Jowar
169.6	205.0	126.8	173.3	166.9	144.5	Total Jowar
182.0	301.7	217.2	275.1	211.8	195.9	Bajri
85.8	133.5	141.4	137.3	134.9	133.5	Barley
212.8	215.8	176.0	266.8	219.2	131.3	Maize
140.1	137.7	126.7	137.0	145.3	112.3	Ragi
132.0	134.2	128.6	130.2	129.1	131.5	Kodra
182.8	155.1	137.4	182.9	182.7	169.8	Other Cereals
181.0	217.0	157.6	198.3	189.6	156.1	Total Cereals
178.6	223.2	138.0	210.8	218.3	176.0	Gram
119.9	138.9	72.6	165.3	171.6	123.9	Tur
168.7	210.1	138.7	218.5	178.4	137.9	Other Pulses
145.6	175.5	104.8	191.1	184.1	137.0	Total Pulses
172.3	206.9	141.7	196.4	188.2	151.1	Total Foodgrains

Note : Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

N. A.--Not available.

Index Numbers upto year 1996--97 are fully revised.

३४. महाराष्ट्रातील पीक निहाय सरासरी उत्पादनाचा निर्देशांक--समाप्त

(प्रमाण : त्रैवार्षिक १९६९-७० अखेर)

पीक	१९६१--६२ 1961--62		१९८१--८२ 1981--82		१९९१--९२ 1991--92	१९९४--९५ 1994--95
	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India	महाराष्ट्र Mah. State	भारत All India		
1	2	3	4	5	6	7
भुईमूग	.. 102.0	96.7	100.1	139.9	106.4	150.4
तीळ	.. 102.9	93.5	97.7	127.6	104.8	114.5
सरसु, मोहरी व जवस	.. 124.0	90.4	107.0	114.4	88.2	143.5
एरंडी	.. 72.6	107.1	157.0	191.0	251.1	167.4
एकूण तेलविया	.. 103.3	94.8	100.6	125.4	105.4	145.1
कापूस (रुई)	.. 74.9	83.8	109.0	135.9	84.3	172.1
अंबाडी	.. 155.4	124.1	89.3	129.6	87.8	15.5
एकूण तंतूमय	.. 75.2	90.1	108.9	131.8	84.3	171.8
ऊस	.. 101.9	88.5	114.2	118.1	95.4	92.8
तंबाखू	.. 137.7	97.6	155.1	143.0	217.3	353.7
बटाटा	.. 103.2	84.0	79.8	148.5	116.7	107.9
मिरची	.. 95.3	104.8	96.6	105.3	89.5	95.1
एकूण संकीर्ण	.. 101.5	89.7	106.9	N.A.	95.5	93.4
एकूण अन्नधान्याशिवाय	.. 96.8	92.3	106.4	124.1	95.5	105.0
सर्व प्रकारच्या वस्तू	.. 98.0	92.0	127.7	125.7	106.7	129.9

टीप--निर्देशांक हे चलाच्या किंवा संबंधित चलांच्या समूहाच्या किंमतीत कालावधीनुसार किती बदल झाला हे दर्शविण्याचे सांख्यिकीय परिमाण आहे.

सन १९९६--९७ पर्यंतचे निर्देशांक सुधारीत आहेत.

34. Cropwise Index Number of AVERAGE YIELD in Maharashtra State--Concl'd.

(Base:Triennium ending 1969-70)

१९९५--९६ 1995--96	१९९६--९७ 1996--97	१९९७--९८ 1997--98	१९९८--९९ 1998--99	१९९९--२००० 1999--2000	२०००--२००१ 2000--2001	Crop
8	9	10	11	12	13	
158.6	189.9	154.9	179.2	154.3	139.6	Groundnut
132.0	147.7	129.6	163.4	154.9	113.1	Sesamum
151.1	176.3	78.3	144.9	162.5	131.5	R. M. Linseed
199.8	313.9	139.5	180.3	159.8	149.2	Caster Seed
154.9	185.0	147.9	175.9	154.8	136.7	Total Oil-seeds
183.8	205.5	112.3	164.7	191.6	117.9	Cotton (lint)
15.8	15.5	84.0	82.8	83.4	83.2	Mesta
183.7	205.3	112.3	164.6	191.5	117.8	Total Fibres
90.7	88.6	98.9	106.0	97.5	90.2	Sugarcane
261.5	298.8	370.3	212.7	300.6	288.6	Tobacco
104.7	111.8	113.3	112.2	109.4	110.6	Potato
95.5	96.0	99.9	101.7	99.8	98.1	Chillies
91.1	89.3	99.6	106.1	98.0	90.8	Total Misc.
105.5	110.2	104.7	117.1	110.7	95.9	Total Non-foodgrains
131.5	150.4	119.9	147.7	139.7	116.2	All Commodities

Note : Index number is a statistical measure designed to show changes in the magnitude of variable or group of related variables with respect to time.

N. A.--Not available.

Index Numbers upto year 1996--97 are fully revised.

३५. महाराष्ट्रातील यंत्रसामग्री व कृषी अवजारे

गणना वर्ष 1	सिंचनासाठी वापरलेले पंप Pumps used for irrigation			
	विजेचे Electric	तेलाचे Diesel	कर्षित्र Tractors	हात ट्रॅक्टर Hand Tractors
	2	3	4	5
१९६१	.. 7100	63747	1427	N.A.
१९६६	.. 37979	146786	3274	N.A.
१९७२	.. 169778	172003	6199	498
१९७८	.. 378009	165827	12917	735
१९८२	.. 448631	137437	21453	704
१९८७	.. 599649	129537	33828	706
१९९२	.. 731856	99490	46313	1229
१९९७	.. 851824	94212	81353	4023

N. A. =Not available.

35. Machinery and Implements in Maharashtra

ऊस कापणी यंत्र Sugarcane crushers		रोप संरक्षण साधनसामग्री Plant Protection equipment	नांगर Ploughs		Census Year
विजेच्या सहाय्याने Power Driver	बैलाचे सहाय्याने Bullock Driver		लाकडी (हजारामध्ये) Wooden in '000'	लोखंडी (हजारामध्ये) Iron in '000'	
6	7	8	9	10	
7155	8647	†	1673	398	1961
7371	10323	†	1765	466	1966
5864	2884	45847	1780	527	1972
7467	2023	117086	1919	575	1978
7228	2604	245177	1927	660	1982
5879	2495	398816	2073	840	1987
6641	2567	521254	2188	962	1992
6879	3495	756799	1577	607	1997

† Not Available.

३६. एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत मृद संधारण उपचारांची माहिती

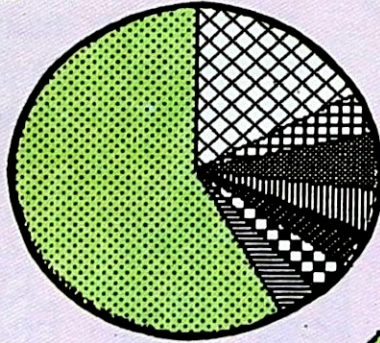
36. Information regarding major activities executed for soil conservation, since inception from 1999-2000 to March 2002 under Jalsandharan Programme in Maharashtra State

अ.क्र.	बाब	परिमाण	1999-2000	2000-01	March 2002	Name of activity
१	समपातळी/ढाळीची बांधबंदिस्ती	०००हेक्टर	5.43	2.81	13.13	Contour/Graded bunding.
२	जैविक बांधासह समपातळी ढाळीची बांधबंदिस्ती	०००हेक्टर	18.05	12.35	24.46	Contour/Graded bunds with vegetative bunds.
३	मजगी	०००हेक्टर	7.00	4.29	5.23	Terracing
४	नाला बांध बंदिस्ती मातीचे	संख्या	3356	3339	7432	Nala bunding Earthan
५	नाला बांध बंदिस्ती सिमेंटचे	संख्या	2478	1619	1004	Nala bunding Cement

३७. भूविकास कामाची वर्षवार प्रगती--कडा विरहित प्रगती
37. Yearwise Land Development Progrss-- (Non-CADA Projects)

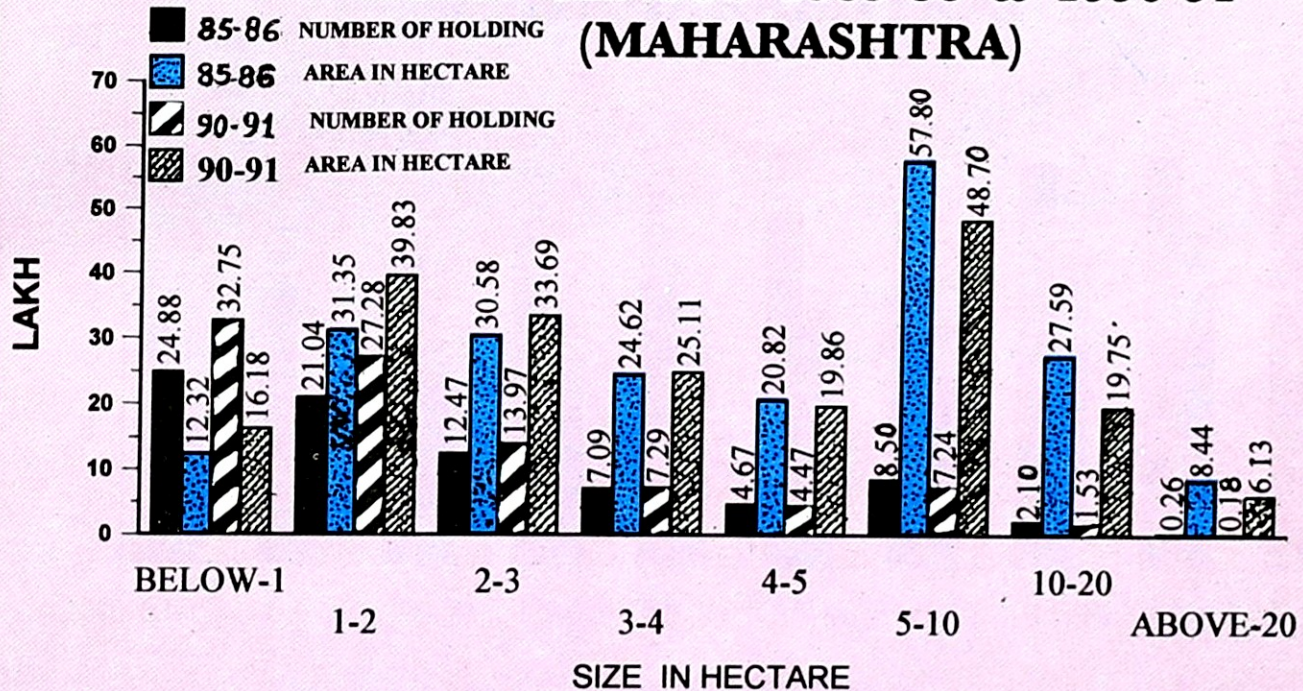
	वर्ष	साध्य हेक्टर	Year	Achievement Hect.	
(१) भूविकास कामाचे एकूण क्षेत्र ८.२९ लाख हेक्टर	१९८०--८१	२७३१९	1980--81	27319	1) Total C. C. A. for L. D. work 8.29 Lakh Ha.
	१९८१--८२	२१२५०	1981--82	21250	
(२) अनुक्रमांक १ पैकी पाटबंधारे खात्याकडून झालेले उपलब्ध क्षेत्र ७.१५ लाख हेक्टर	१९८२--८३	१९२७०	1982--83	19270	2) Available Area from Irrigation Department out of Sr. No. one 7.15 Lakh Ha.
	१९८३--८४	२३३५३	1983--84	23353	
	१९८४--८५	२४७३९	1984--85	24739	
(३) मार्च २००१ अखेर झालेले भूविकास काम ५.३८ लाख हेक्टर भूविकास घटक	१९८५--८६	२३७२१	1985--86	23721	3) Land Development work completed upto March, 2001. 5.38 Lakh Ha. (S. D. U.)
	१९८६--८७	१८४५७	1986--87	18457	
	१९८७--८८	१९६८५	1987--88	19685	
(४) भूविकास कामाच्या या योजने- मध्ये जेन्ना शेतचर, बांधाची कामे, पक्क बांधकाम, सांडव्याची कामे, जमीन सपाटीकरण या बाबींचा अंतर्भाव झालेला आहे.	१९८८--८९	१२३९८	1988--89	12398	4) Land Development work includes following items field channels, field drains, graded bunds, masonry work, outlets and land levelling and grading
	१९८९--९०	१५६५२	1989--90	15652	
	१९९०--९१	५८७८	1990--91	5878	
	१९९१--९२	७२९९	1991--92	7299	
	१९९२--९३	९७६३	1992--93	9763	
	१९९३--९४	९३००	1993--94	9300	
	१९९४--९५	९७६७	1994--95	9767	
	१९९५--९६	७५४४	1995--96	7544	
	१९९६--९७	६२०९	1996--97	6209	
	१९९७--९८	५५७०	1997--98	5570	
	१९९८--९९	३४९३	1998--99	3493	
	१९९९--२०००	९२९	1999--2000	929	
	२०००--२००१	८३१	2000--2001	831	
मार्च २००१ अखेर	२००१--२००२	७७७	2001--2002	777	Upto March 2001

LAND USE 2000-01 (MAHARASHTRA)

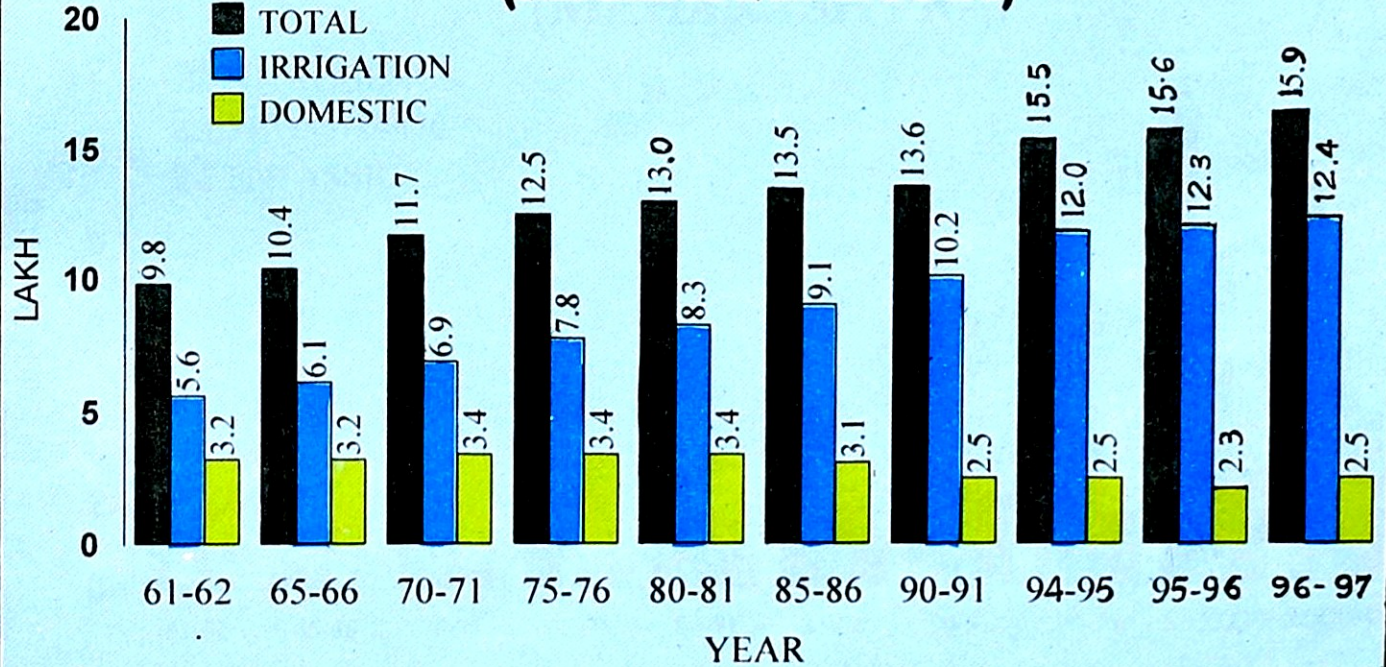

	Forest.....	17.2%
	Land put to non-agril. use.....	4.2%
	Barren & culturable land.....	5.5%
	Permanent pastures & other grazing land.....	4.4%
	Land under misc. tree crops & groves ect.	0.7%
	Culturable waste land	2.9%
	Current fallows.....	3.9%
	Other fallows.....	3.8%
	Net area sown.....	57.4%

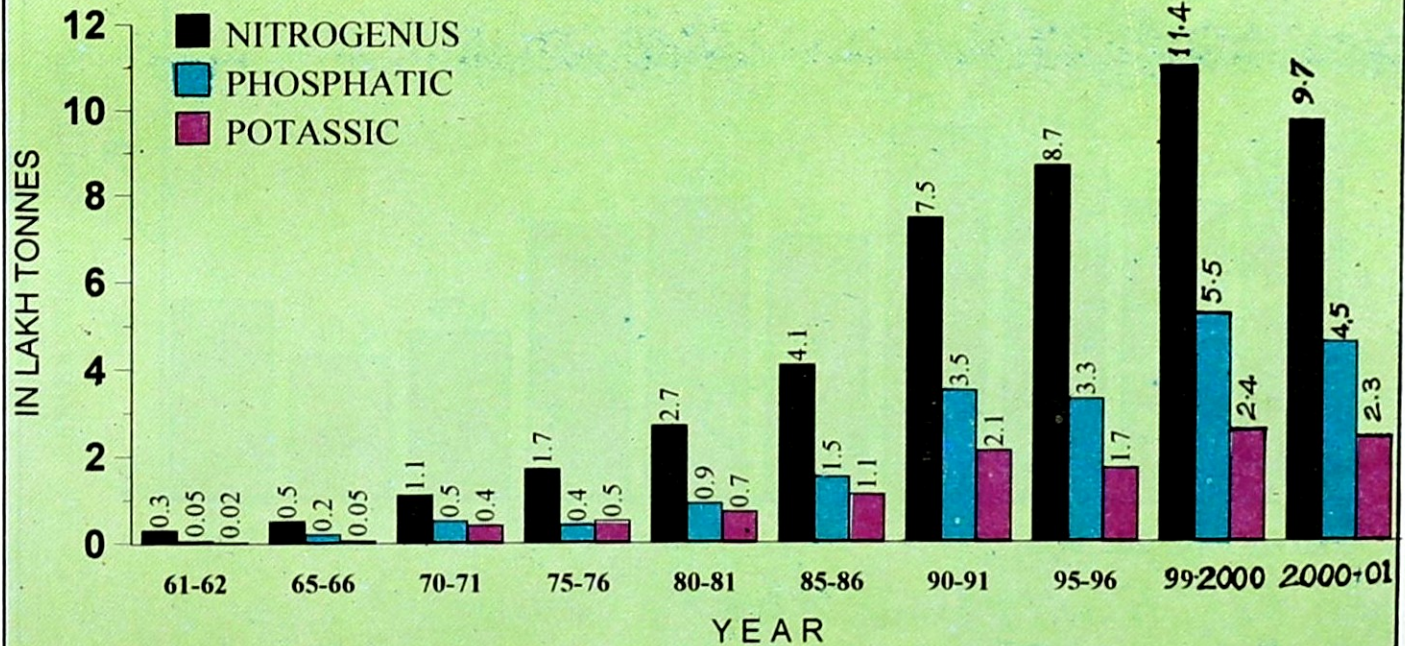
LAND HOLDING AGRI. CENSUS 1985-86 & 1990-91 (MAHARASHTRA)

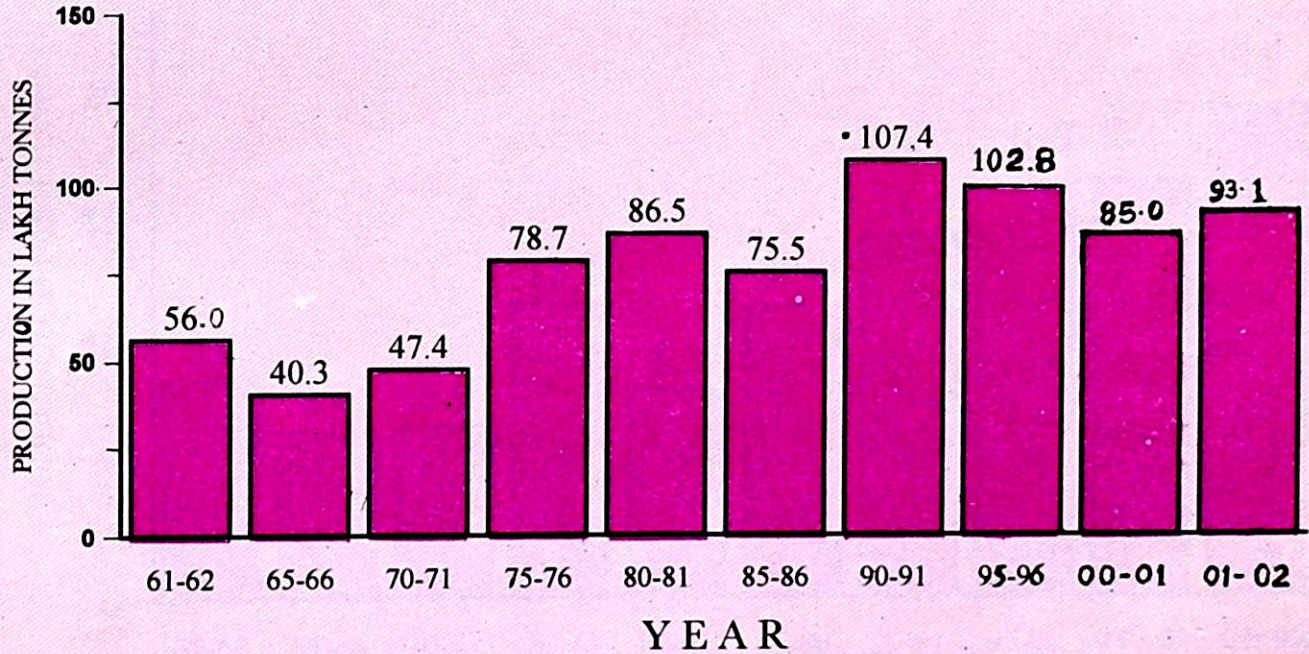
NUMBER OF WELLS (MAHARASHTRA)

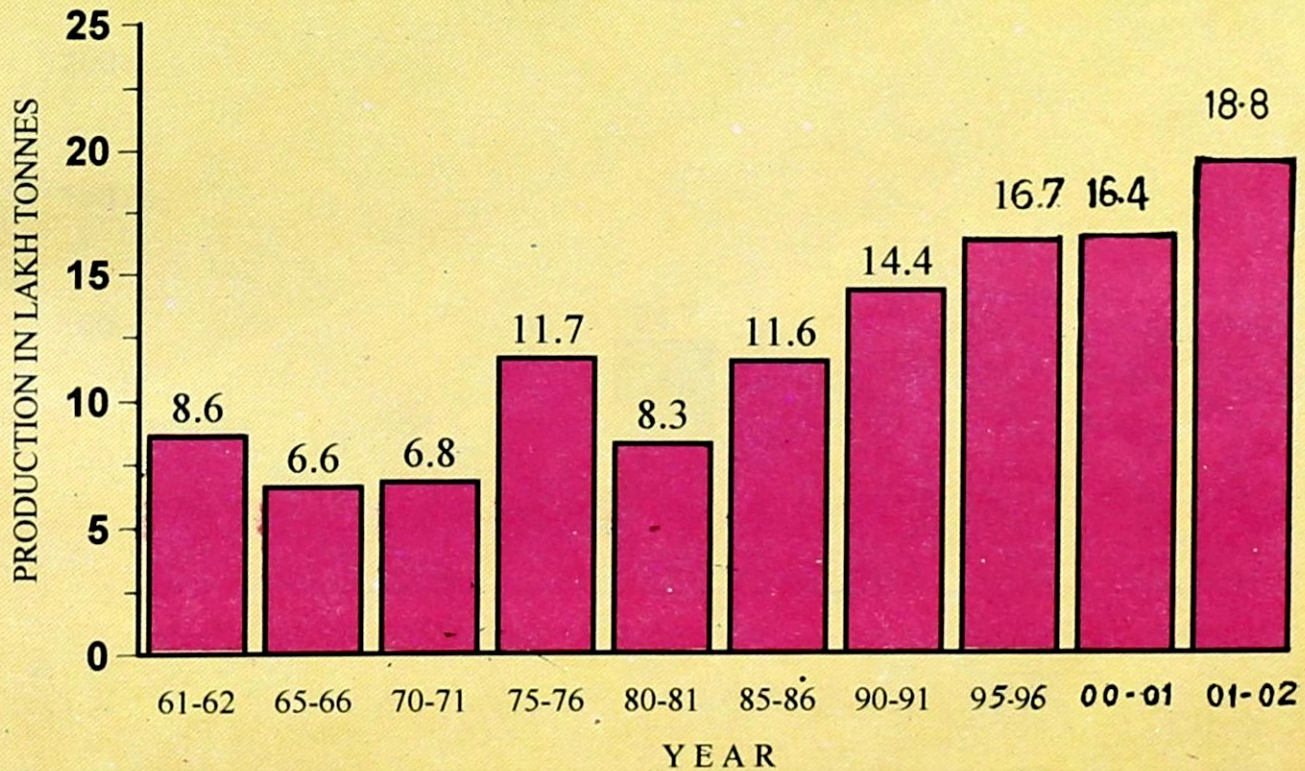
FERTILIZER CONSUMPTION (MAHARASHTRA)

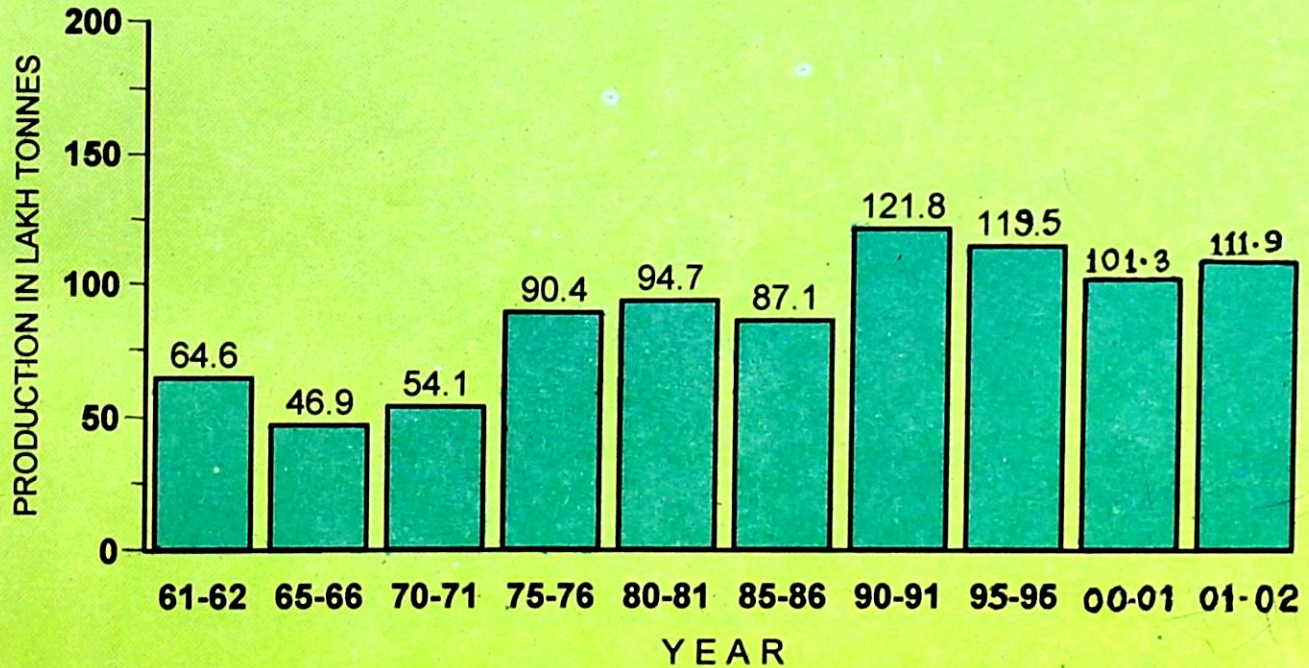
TOTAL CEREALS PRODUCTION (MAHARASHTRA)

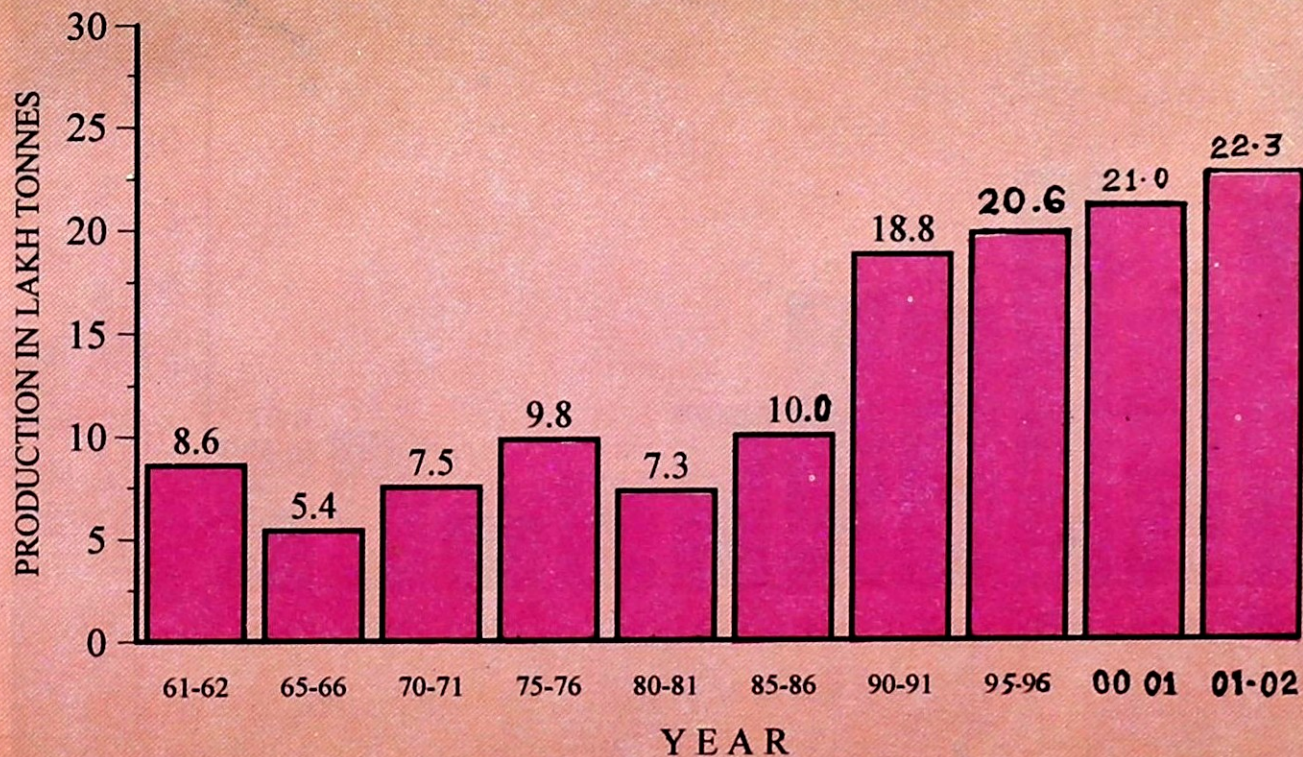
TOTAL PULSES PRODUCTION (MAHARASHTRA)

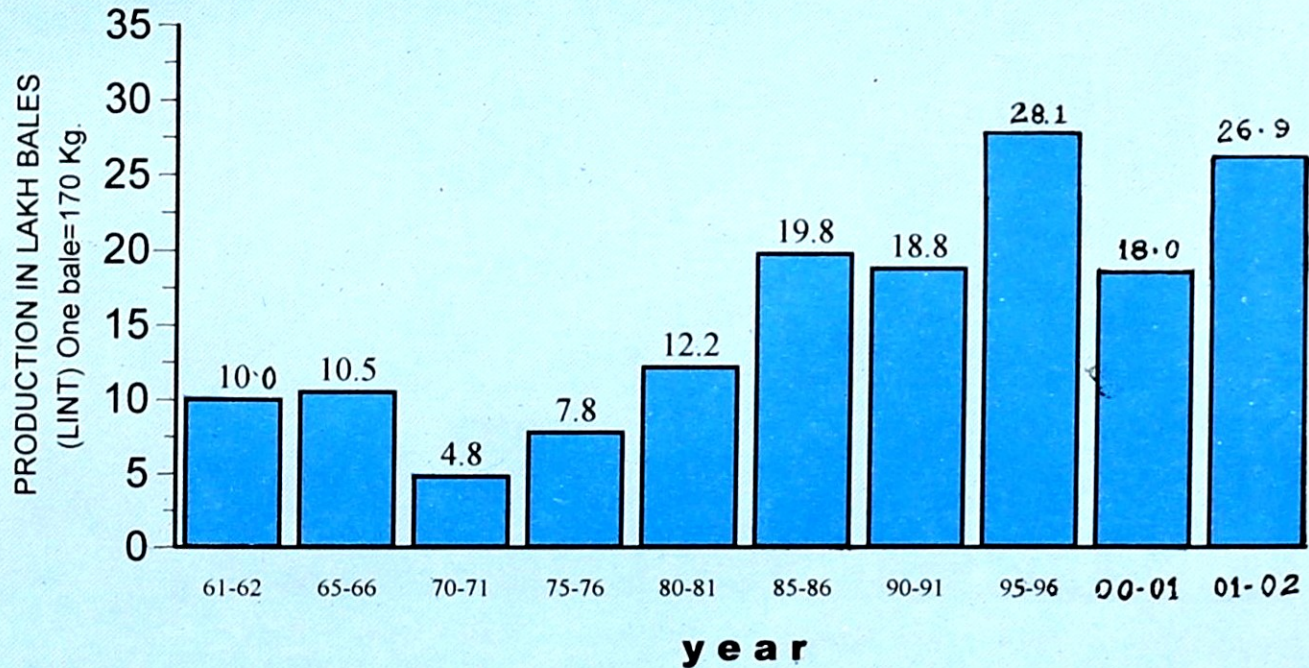
TOTAL FOODGRAINS PRODUCTION (MAHARASHTRA)

TOTAL OILSEED PRODUCTION (MAHARASHTRA)

COTTON PRODUCTION (MAHARASHTRA)

SUGARCANE PRODUCTION (MAHARASHTRA)

